

Szám: MN/ /2023.

Előterjesztés címe: Mátranovák Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadása a 2023-2028. évekre

Előterjesztés tartalomjegyzéke:

- a.) szöveges előterjesztés,
- b.) határozati javaslat
- c.) *Mátranovák Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028.*

Előterjesztést tárgyalja/testület: **Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő-testülete**

Előterjesztést tárgyaló testületi ülés időpontja: 2023. november 21.

Testületi ülés formája:

- a.) nyílt
- b.) ba) a Mötv. 46. § a.) pontja alapján zárt
bb) a Mötv. 46. § b.) pontja alapján zárt /érintett nyilatkozata csatolva
bc) a Mötv. 46. § c.) pontja alapján zárt

Előterjesztést véleményezte: -

Előterjesztő: Bodor Ernőné polgármester

Előterjesztést összeállította: Bohácsné Orgoványi Szilvia szociális és gyámügyi ügyintéző

Törvényességi ellenőrzés: Urbányi Edina jegyző

Döntési javaslat formája: Határozati javaslat

Döntés /szavazás típusa: egyszerű többség

A szavazás módja: nyílt

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebtv.) 31. § (1) bekezdése előírja, hogy a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A (2) bekezdés szerint a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok, vagyis a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet előírásai alapján kell elkészíteni.

A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A (3) bekezdés szerint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

2013. július 1-től minden hazai és EU társfinanszírozású, vagy egyéb pályázat útján elnyerhető forráshoz úgy juthat hozzá a település, ha rendelkezik Helyi Esélyegyenlődési Programmal és be tudja mutatni az abban tervezet intézkedések és a pályázni kívánt fejlesztés közötti összhangot is.

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

Mátranovák, 2023. november 16.

Bodor Ernőné

polgármester

HATÁROZATI JAVASLAT

Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő-testülete - a BM-útmutató szerint készült, és a 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozott - Mátranovák Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2023-2028 című dokumentumot a határozat melléklete szerinti tartalommal elfogadja. Ezzel egyidejűleg a Mátranovák Község Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Program 2018-2023. című dokumentum a hatályát veszti.

Határidő: azonnal

Felelős: Bodor Ernőné polgármester

Helyi Esélyegyenlőségi Program

MÁTRANOVÁK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA



2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	43
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	62
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	71
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	79
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	86
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	87
1. A HEP IT részletei	87
A helyzetelemzés megállapításának összegzése	87
Jövőképünk.....	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	87
3. Megvalósítás	92
3.1 A megvalósítás előkészítése	92
3.2 A megvalósítás folyamata.....	92
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	94
3.4 Nyilvánosság	94
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	95
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	96

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Mátranovák Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az esélyegyenlőség (vagy azonos lehetőségek) fogalma az emberi jogok általános felfogásán alapszik. Az emberek egyenlőségét hangsúlyozza nemre, fajra, nemzetiségre, korra, egészségi állapotra, társadalmi helyzetre stb. való tekintet nélkül. Az esélyegyenlőség azt jelenti, hogy nem elég kinyilatkoztatni, hogy mindenki egyenlő, hanem biztosítani is kell ennek az egyenlőségnek az ésszerű feltételeit. Az esélyegyenlőség tehát maga után vonja, hogy ahol az esélyek egyenlősége nem garantált, ott kompenzációs intézkedésekre van szükség.

A valódi egyenlőség napjainkban elérhetetlen. Esély egyenlőségről nem, csak esély különbség csökkentésről beszélhetünk.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Mátranovák ahhoz, hogy 2023-tól is hatékonyan, illetve még hatékonyabban tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat és lehetőség szerint az önként vállalt feladatok és a fejlesztések terén is tudjon előre lépni, ismételten szükséges a feladatok felülvizsgálata, valamint a mutatószámok változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak átgondolt fejlesztésére, átalakítására.

A település bemutatása

Mátranovák Salgótarjától a nógrádi megyeszékhelytől 25 km-re található. Kiránduláshoz egy szép, csendes, hegyvidéki település, rengeteg látnivalóval. Régen bányász falu volt, a bányászat alatt 18 helyen működött a bánya. Az 1955-1965-ös évtized időszakában dolgozói létszám a 800-900 főt is elérte. A bánya több évtizeden keresztül biztosított fix megélhetést a falu családjainak és a környező 19 településről bejáró bányászok családjainak is. Községünkben a bányát 1974. tavaszán zárták be.

A bányászat visszafejlesztésével egy időben kb. 1969-ben a felszabadulandó munkaerő továbbfoglalkoztatása céljából, a bánya területére telepítették a GANZ-MÁVAG Hídgyár egy részlegét.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Érdekessége volt az új üzem létrehozásának, hogy egy időben történt a bányászok vasassá képzése és a „szűz” üzemterületen az üzem szerkezetének gyártása és építése.

Az elmúlt évtizedekben több neves szerkezet készült az üzemben. Többek között a paksi atomerőműhöz, a prágai metróhoz, a szlovák vasút rekonstrukciójához hidat, a volt Jugoszlávia folyóira több hidat készítettünk. Az araboknak vízelzáró szerkezeteket, Svédországnak mozdony vázakat gyártottunk. Mátranovákon készült a Lágymányosi Duna híd, és az M3-as autópálya fölötti hidak is. Sorolhatnánk még tovább a termékeket a jelen időben is. A gyárat jelenleg Alstom Kft. működteti.

Termékük a nagysebességű vonatok forgóváza, melyeket szinte az egész világon terítenek.

A gyár működéséhez kapcsolódóan községünkben szakmunkástanulók gyakorlati képzése is folyik ez által.

Mátranovák 27 km²-en fekszik. Infrastrukturálisan teljesen kiépült, tehát víz, gáz telefon, csatorna, kábeltévé ellátottsággal rendelkezik.

Községünk büszkélkedhet azzal, hogy gyönyörű **Általános Iskolánk** van, ahová más településről is járnak gyerekek.

Településünkön működik **Óvoda és 2022. október 1-jétől már Bölcsőde is**, valamint a háziorvosi ellátást biztosító **Orvosi Rendelő**.

Az orvosi rendelő pályázati úton és önerőből, akadálymentesítéssel külső-belső felújítást kapott. Ez szinte új színfoltja lett a falunak.

Ezen túlmenően kialakításra került **műfüves pálya és játszótér** is az elmúlt években, az itt élők nagy meglepedésére.

Az **új Községháza** szintén sikeres pályázat és önerő eredménye, mely szintén akadálymentesített épület.

Intézményeink és környéke rendszeres gondozásban részesülnek.

Ezen túlmenően büszkélkedhetünk saját helyi Sportklubbal, amely évről-évre remek teljesítményt nyújt. Továbbiakban működik Polgárőr Egyesületünk, Faluszépítő Egyesület, Együtt Mátranovákért Egyesület, Bányász Egyesület, melyek mind aktív csoportok.

Az egyesületek tagjai a legmesszemenőbbekig, lelkesen végzik munkájukat, hogy településünk szép, rendezett legyen.

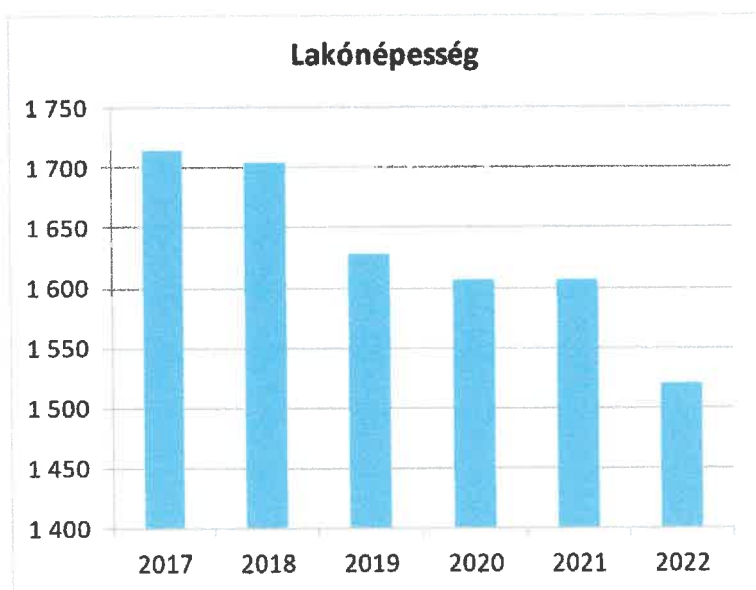
Ehhez Mátranovák Önkormányzata a szükséges segítséget a legmesszemenőbbekig biztosítja.

Aktív kapcsolatot ápolunk a Rendőrség, a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival is.

Demográfiai adatok

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 715	bázis év
2018	1 704	99,36%
2019	1 628	95,54%
2020	1 606	98,65%
2021	1 607	100,06%
2022	1 521	94,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



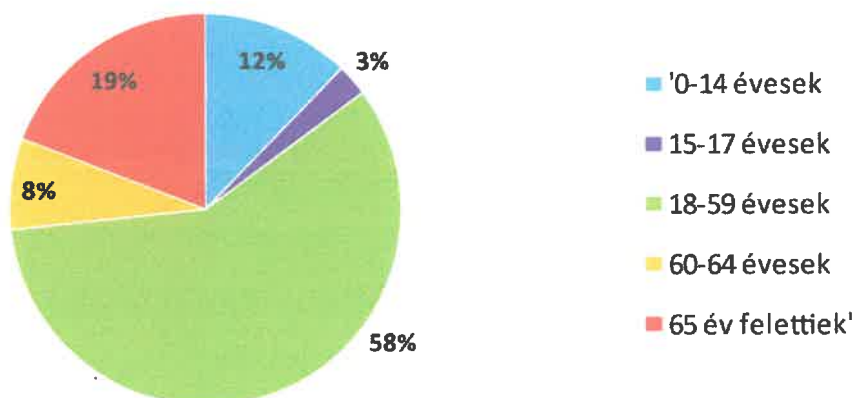
Mátranovák lakónépességének száma 2017 óta folyamatosan csökkent, 2020-2021-es években pedig stagnált, majd 2022-ben ismét csökkenés figyelhető meg.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

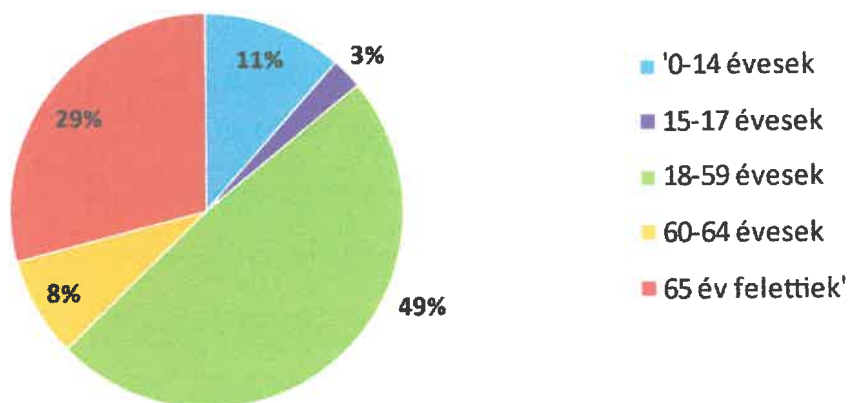
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	769	867	1636	47,00%	53,00%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			39	2,38%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	94	100	194	5,75%	6,11%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	20	22	42	1,22%	1,34%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	450	422	872	27,51%	25,79%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	58	71	129	3,55%	4,34%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	147	252	399	8,99%	15,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása



Állandó népesség- nők életkori megoszlása



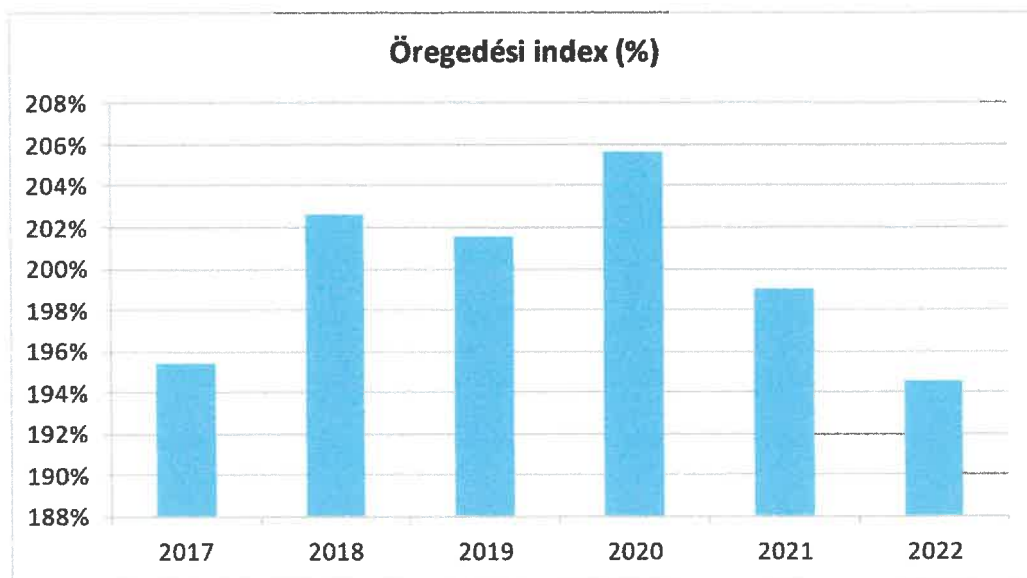
2020. évi adatok alapján a lakosság nemi összetételét tekintve több a nő mint a férfi a településen. Egyedül a 18-59 éves korosztály esetében haladja meg a férfiak száma a nőket de nem jelentősen.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	387	198	195,45%
2018	385	190	202,63%
2019	393	195	201,54%
2020	399	194	205,67%
2021	404	203	199,01%
2022	391	201	194,53%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3 számú táblázatban képet kaphatunk a település előregedésével kapcsolatban, mely alapján látható, hogy csak pár százalékkal emelkedett vagy csökkent az öregedési index az évek során. De az mindenképpen megállapítható, hogy sokkal magasabb az idősek száma a településen így előregedő társadalomról beszélhetünk.

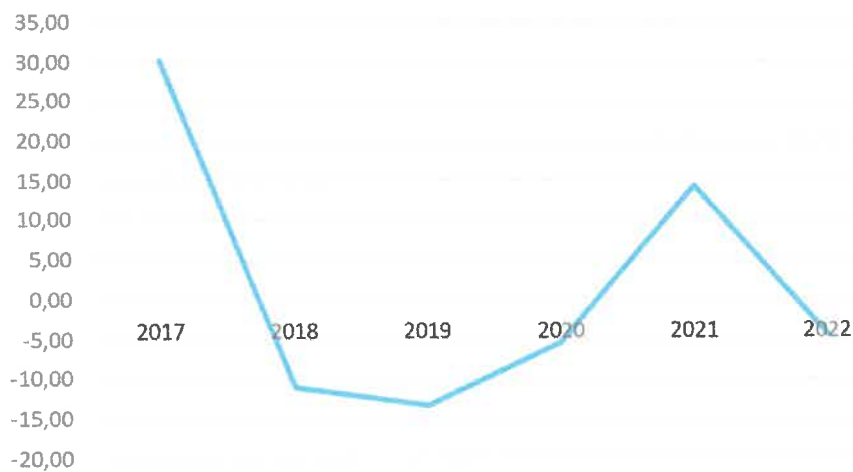


A község öregedési indexéből látható, hogy jelentősen meghaladja a 100%-ot, a lakosság életkor összetétele szerint a település öregszik, amihez hozzájárul településünkéről a nagyfokú elvándorlás, valamint a természetes szaporodás csökkenése.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	30,31
2018	-11,11
2019	-13,21
2020	-5,57
2021	14,32
2022	-4,40

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**Állandó oda, és elvándorlások különbségének 1000
állandó lakosra vetített száma (fő)**



5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-3,57
2018	-9,36
2019	-11,40
2020	-9,28
2021	-14,32
2022	-15,09

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Az 5. számú táblázat és grafikon alapján összességében megállapítható, hogy a természetes szaporodás minden évben negatív értéket mutat, ami hozzájárul a népesség folyamatos csökkenéséhez.

A település mindenkori vezetése - felismerve a problémákat – a döntések meghozatala során, valamint stratégiai céljainak kijelölésekor szem előtt tartotta a hátrányos helyzetű csoportok érdekeit. A község kedvező adottságait kihasználva próbálta megteremteni e csoportok felzárkózásának lehetőségét. Misszióink, hogy hosszú távon az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelményeinek mindinkább megfeleljünk; és a község minden lakosa számára egy élhetőbb település kialakítása legyen a cél. Ennek érdekében szükségesnek tartjuk az önkormányzati és a civil szféra szorosabb együttműködését, a lakosság véleményének figyelembe vételét az egyes irányvonalak kijelölése kapcsán.

Mátranovák látnivalói – turisztikai szempontból

A **Cserkészúti ősborókás**, melynek fontossága az, hogy e gyönyörű, a régmúlt időből megmaradt kirándulóhelyet megóvjuk a maga szépségében.

A **Nyírmédi-tó** (most csupán a medre létezik) és **környéke** terület fontossága, hogy az ottani védett növény –és állatfajokat megóvjuk, a terület értékét fenntartsuk, ha lehet természetvédelmi kezeléssel is.

A **Kaszinópark** – nevű területünk megóvása is fontos, hogy a volt bányavidék emléke, az itt kialakított, parkosított környezete megmaradhasson.

Mátranovákon gyönyörű természetvédelmi terület a **Fehérszék** nevű nevezetességünk, ahol riolittufát is találhatunk. A **Faluhely Major** szintén fontos momentuma a községnek. Különleges állat-madár-egyéb élővilágával, amely csodálatos környezetével, nyugodt, békés, szinte csak a természet értékeinek átalakításával létrehozott hely, amely rengeteg turistát vonz.

Volt már itt lovas vágta, televíziós szereplés, sok-sok kirándulóval az ország számos vidékéről.

Mátranovákon az idős bányászok, aktivisták **Bányász Emlékházat** tartanak fent, mely szintén sok látnivalóval büszkélkedik. Feleleveníti kívül-belül a volt bányász falu életét, amelynek történetét ápolják képekben, illetve kézzelfogható tárgyakkal.

Előzőek fenntartásában, megóvásában szintén segítségükre áll Mátranovák Önkormányzata.

Településünkön az önkormányzat, illetve intézményei rendszeresen megtartják a **Nemzeti Ünnepeket, valamint megrendezésre kerül a falunap.**

Mátranovák Község Önkormányzata folyamatosan arra törekszik, hogy a település az uniós, illetve az itt lakó közösség elvárásainak mind szociálisan, mind környezetileg megfeleljen.

A szennyvízcsatorna kiépítését már befejeztük, folyamatosan karbantartjuk az utakat, intézményeinket. Fontosnak tartjuk, hogy a lakókörnyezetek is rendezettek legyenek, olykor, ha kell külön segítségnyújtással. Minél több munkanélküli embernek munkát tudjunk adni, más cégekkel felvenni a kapcsolatot munkahely teremtésre.

Küldetésünknek és feladatunknak tartjuk:

- Valamennyi **belterületi út** járhatóvá tétele, lehetőleg aszfaltozással
- Művelődési Ház** tartalommal feltöltése
- Bölcsődénk, **óvodánk, iskolánk megtartása** hosszabb távon
- Községünk értékeinek minél szélesebb körrel való megismertetése (**honlap, média, rendezvények**)
- Önkormányzati tulajdonú épületeink** megfelelő kihasználása, állagmegőrzése

-Pályázatok segítségével **minél több tervünk megvalósítása** (kevés önerő kelljen)

-**Természeti értékeink megőrzése** és ebből adódó turisztikai lehetőségeink minél szélesebb körű kihasználása

-**Mátranovák község folyamatos fejlesztése**, minden itt élő és ide látogató ember számára biztonságossá, hangulatossá tétele.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Mátranovák település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az **egyenlő bánásmód**, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a **közzolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés** elvét,
- a **diszkriminációmentességet**,
- a **szegregációmentességet**,
- a **foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás** területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-ai módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

A szociális területet lefedő, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) jelentős változás következett be.

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás integrálása, család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok kialakítása

A gyermekek veszélyeztetésének, bántalmazásának megakadályozása érdekében a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósul meg, melynek keretében feladatmegosztás alakul ki a települések és a járásek között. A gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése érdekében a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan működhet: települési szinten a család-

és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. Az új rendelkezés 2016. január 1-jén lépett hatályba.

Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is az Szt., a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a Gyvt. tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendeletében került szabályozásra a részletes szolgáltatástartalom, valamint a feladatellátás tárgyi és személyi feltételei.

A családsegítés szabályai Szt.-beli fontosabb módosításai:

módosul a feladat-ellátási kötelezettség szabálya: a családsegítés biztosítása már nem lakosságszámhoz kötött, hanem minden esetben biztosítani kell az önkormányzatnak;

a családsegítés keretében végzett tevékenységek pontosításra kerültek, emellett e körben új feladatként jelenik meg a szociális diagnózis készítése (2016. január 1.) és a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító esetmenedzseri feladatok (2017. január 1.)

Az új feladatmegosztás a következőképpen alakult:

a települési önkormányzatok feladatkörében maradt a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása;

a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása pedig a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerültek.

Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követeli meg a szolgálatok és a központok között, valamint a központok részéről szakmai támogatás nyújtását írja elő a Gyvt. a szolgálatok irányába.

Új intézményi formaként jelenik meg a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ, ez utóbbihoz kerültek átcsoportosításra a speciális szaktudást igénylő feladatok, valamint a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek, továbbá a központok új gyermekjóléti feladatoként jelenik meg 2018. január 1-jei hatálybalépéssel az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység.

A házi segítségnyújtás átalakítása

2016. január 1-jei hatálybalépéssel két tevékenységi kör került kialakításra a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül:

- szociális segítés
- személyi gondozás

A házi segítségnyújtás keretében az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerül sor, erősödik az állami szerepvállalása a nagyobb ellátási szükséglettel rendelkező személyek irányában, annak szem előtt tartásával, hogy a szolgáltatásnyújtás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek, de a gondozási szükségletet továbbra is vizsgálni kell.

A gondozási szükséglet vizsgálatával összefüggésben az Szt. új bírság tényállást határoz meg 2016. január 1-jei hatálybalépéssel, amely legfeljebb 200.000,- Ft összegű bírság kiszabását helyezi kilátásba, amennyiben az intézményvezető nem a valóságnak megfelelően állapította meg, hogy az ellátott számára szociális segítés vagy személyi gondozás indokolt-e. Az Szt. végrehajtási rendelete tartalmazza a gondozási szükséglet vizsgálatához szükséges új szempontrendszert.

Ingyenes intézményes gyermekétkeztetés kiterjesztése

A Gyvt. 2015. szeptember 1. napjától hatályos módosítása szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek

számára, ha olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130 %-át.

A gyermekétkeztetés újra szabályozásával az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre jogosult gyermekek köre nem változik, de a települési önkormányzat kötelező feladatává vált az iskolai szünidő, valamint a bölcsőde és óvoda zárva tartása esetén a szünidei gyermekétkeztetés biztosítása, melyre a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek lesznek jogosultak ingyenesen. A települési önkormányzatok a többi gyermek – különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára – a korábbiakhoz hasonlóan szintén biztosíthatnak a nyári szünidőben ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

A szünidei gyermekétkeztetés a déli meleg főétkezés elsősorban helyben fogyasztásra történő biztosítását jelenti, de ha erre – elsősorban az alkalmas helyiség hiánya miatt – nincs lehetőség a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.

A gyermek előre nem látható hiányzása, betegsége, egyéb akadályoztatása esetén a számára biztosított étel elvitelét a szülője, más törvényes képviselője számára lehetővé kell tenni. Az el nem fogyasztott vagy el nem szállított étel más rászoruló gyermekek részére átadható helyben történő elfogyasztásra vagy elvitel formájában.

A szünidei gyermekétkeztetést a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 7. melléklete szerint igényelheti a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülője, más törvényes képviselője.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat, valamint a többcélú kistérségi társulás öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet 2 évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni. A rendelkezést a 2011. évi CLXXIV. törvény módosította, így az esélyegyenlőségi programra vonatkozó szabályozás az Ebktv. 31. §-ába került át.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

Az esélyegyenlőségi célcsoportok tekintetében legjelentősebb változás az aktív korúak ellátására való jogosultság megállapításának járási hivatalhoz történő telepítése volt. Mátraterenye Község Önkormányzata hivatalában helyt ad a Bátönyterenyi Járási Hivatal kirendeltségének is. Ennek keretében minden héten két alkalommal kirendelt ügysegédek segítik az ügyfeleket a kérelmek beadásában és egyéb felmerülő problémák orvosolásában. Ennek köszönhetően szinte zökkenőmentes volt a kérelmező ügyfelek számára a törvényi változáshoz való alkalmazkodás.

Mátranovák Község Önkormányzatának Képviselő – testülete megalkotta a szociális ellátásokról szóló 7/2021. (VII.14.) önkormányzati rendeletét. A rendeletben meghatározta a szociális

rászorultságtól függő pénzbeli ellátások – települési támogatások – rendszerét. Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete értelmében Mátranovák Község Önkormányzatának a helyi gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2021. (III.22.) önkormányzati rendelete szabályozza a pénzbeli és személyes gondoskodást nyújtó ellátások rendszerét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)**, amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1. Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal programokkal

- **Gazdasági program 2019-2024**
- **Településrendezési terv – felülvizsgálat alatt**
- **Településszerkezeti terv – felülvizsgálat alatt**

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2013. január 1-én megkezdtek működésüket a járási hivatalok, ezzel egyidejűleg megkezdődött a kistérségi intézményrendszer átalakítása. Bátorterenye Kistérség Önkormányzatainak Többcélú Társulása által jelenleg fenntartott intézmény a Bátorterenyei Kistérségi Szociális Központ.

A Mátraterenyei Közös Önkormányzati Hivatal alapító önkormányzatok, Mátraterenye, Mátranovák községek – Mátraterenye székhellyel - mikrotérségi társulást alapítottak, mely óvodatársulást hozott létre, melynek székhelyeül Mátraterenyét jelölték meg. E társulás

fenntartóként működteti a család- és gyermekjóléti szolgáltatást, a szociális és gyermekétkeztetést, a házi segítségnyújtást.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítését szolgáló, esélyegyenlőségi szempontból releváns adatok az esetek többségében rendelkezésre állnak. Az adatgyűjtés folyamán leggyakrabban használt adatbázis az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer, valamint az önkormányzati és intézményi adatgyűjtés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Mátranovák községben a mélyszegénységben élő lakosok pontos számáról nincs tudomásunk és ez egyre gyakrabban használt fogalomná vált. Ezen elsősorban azt értjük, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kitörjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon kb. 2 millió ember a szegénységi küszöb alatt él, közülük 110 ezer ember mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.) A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi

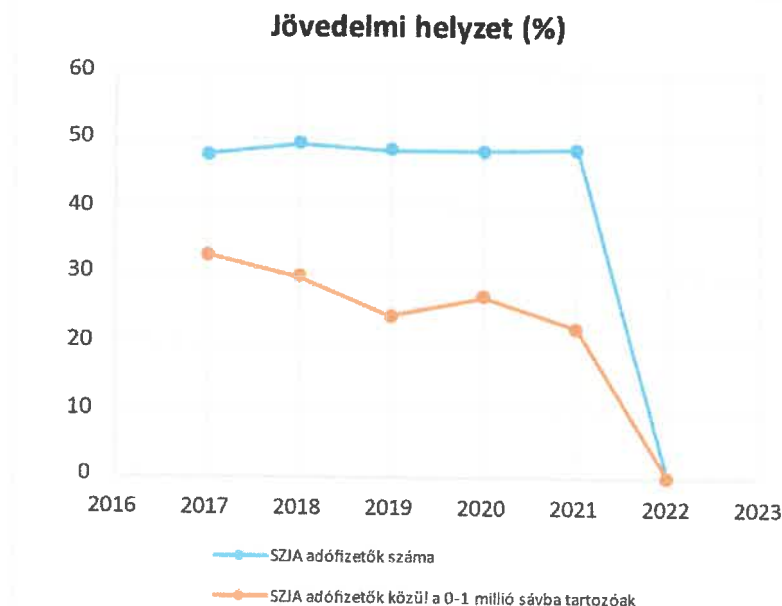
nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	47,66	32,68
2018	49,19	29,61
2019	48,29	23,83
2020	48,11	26,68
2021	48,41	22,03
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A táblázatból képet kaphatunk a településen élők jövedelmi helyzetéről amely jól szemlélteti, hogy az adófizetők száma jelentősen nem változott 1-2 %-os eltérések figyelhetők meg. Azonban a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók tekintetében a 2017-2018 éves évhez képest folyamatos csökkenés történt.

Egy társadalomnak fokmérője, hogy miképpen bánt a magukra maradt emberekkel.

Községünkben az életet, a lakhatást, - gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő, azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs, vagy ha volt is, az nagyon kevés érintettel számolt.

A leírtakat igazolják a kapcsolódó táblázat adatai is. Mélyszegénységben élőről-élőkről az önkormányzatnak nincs tudomása. Ebből a szempontból a legveszélyeztetettebbek községünkben a roma származásúnak vallott személyek. Ezért mondjuk azt, hogy a községben a szó klasszikus értelmében mélyszegénységben, nyomorban élő lakótársunk, család jelenleg nincs.

Az elhelyezkedési esélyek folyamatos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezethet.

Ez nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájukból is szerény, vagy szegényes körülmények között élőkre és elesettekre az önkormányzat feladatai ellátása során fokozottan ne figyelne.

A lakosság nagyobb része még elfogadható, másik része- ez a kevesebb – szerényebb körülmények között él.

A korábbi évtized, vagy évtizedekben kialakított otthonok fenntartása azonban egyre nehezebb. Ezek okai az alacsony jövedelmek, nyugdíjak, a munkanélküliség.

A korábban összegyűjtött megtakarítások elfogytak, újabb megtakarításra nincs lehetőség.

Szomorú, hogy jelenleg a nyugdíj tűnik a legbiztosabb bevételi forrásnak sok családnál. Ebből adódik az a sok visszás jelenség, hogy nem a fiatalok segítik az időseket, hanem fordítva, a szülők a fiatalokat.

Sok családnál egy hosszabb idejű betegség vagy haláleset a nagy tragédián túl még anyagi sokkot is előidéz.

A községünkben a legutóbbi 2016-os adat alapján 1054 db lakóingatlan van. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. A lakók nagyobb része igényük, anyagi helyzetük alapján komfortos, összkomfortos lakásban élnek. (Víz, villany, gáz, csatorna, telefon, kábeltévé, internet.)

Luxus porta viszont nincs.

Mátranovák az ipari tevékenység több, mint 100 éves jelenlétéből eredően - jómódú település volt.

3.2. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A foglalkoztatás és a munkavégzés a mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség kulcselemei, amelyek jelentősen hozzájárulnak a polgároknak a gazdasági, társadalmi és kulturális életben való teljes jogú részvételéhez.

E két területen még sok tennivaló van, mindazon ellenére, hogy törvény tiltja a nemi, faji, és mindenféle megkülönböztetést.

Községünkben jelentős számú ipari munkahely van, amit tovább növel a szolgáltatói terület és az ingázó munkavállalók száma. A jelen lévő ipari üzemnek jól képzett vasipari szakmunkásokra és felsőfokú végzettséggel rendelkezőkre van igénye, ahová a jelenleg munkanélküli és veszélyhelyzetben lévőknek szinte a nullával egyenlő a bekerülési lehetőségük.

A foglalkoztatottak nagy számát teszik ki a minősített hegesztők, de a CNC gépeken dolgozók száma is magas. (munkaerő piaci igény.)

Az önkormányzat foglalkoztatást csak az intézményeiben és a közmunkaprogram keretein belül tud végezni.

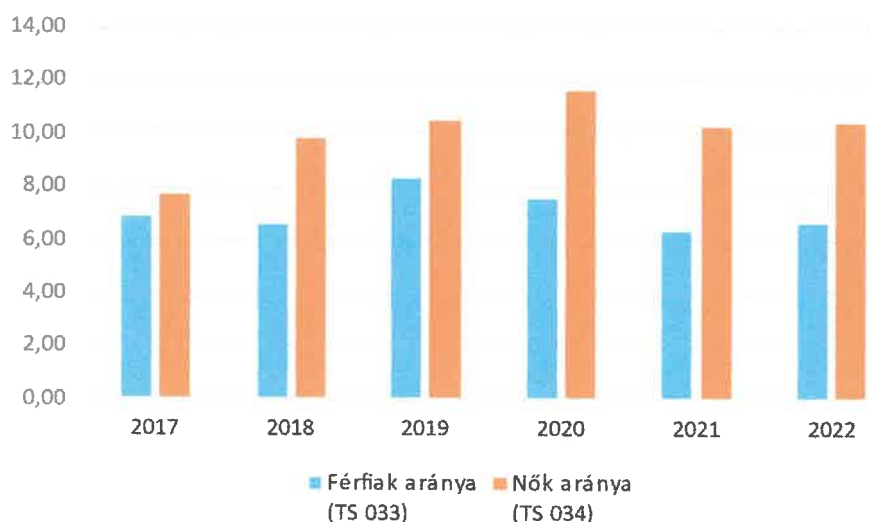
A táblázatok tiszta képet adnak a foglalkoztatásról a község aktívkorúit illetően.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	6,91	7,69	7,30%
2018	6,57	9,87	8,22%
2019	8,30	10,55	9,43%
2020	7,58	11,65	9,62%
2021	6,37	10,26	8,32%
2022	6,63	10,47	8,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

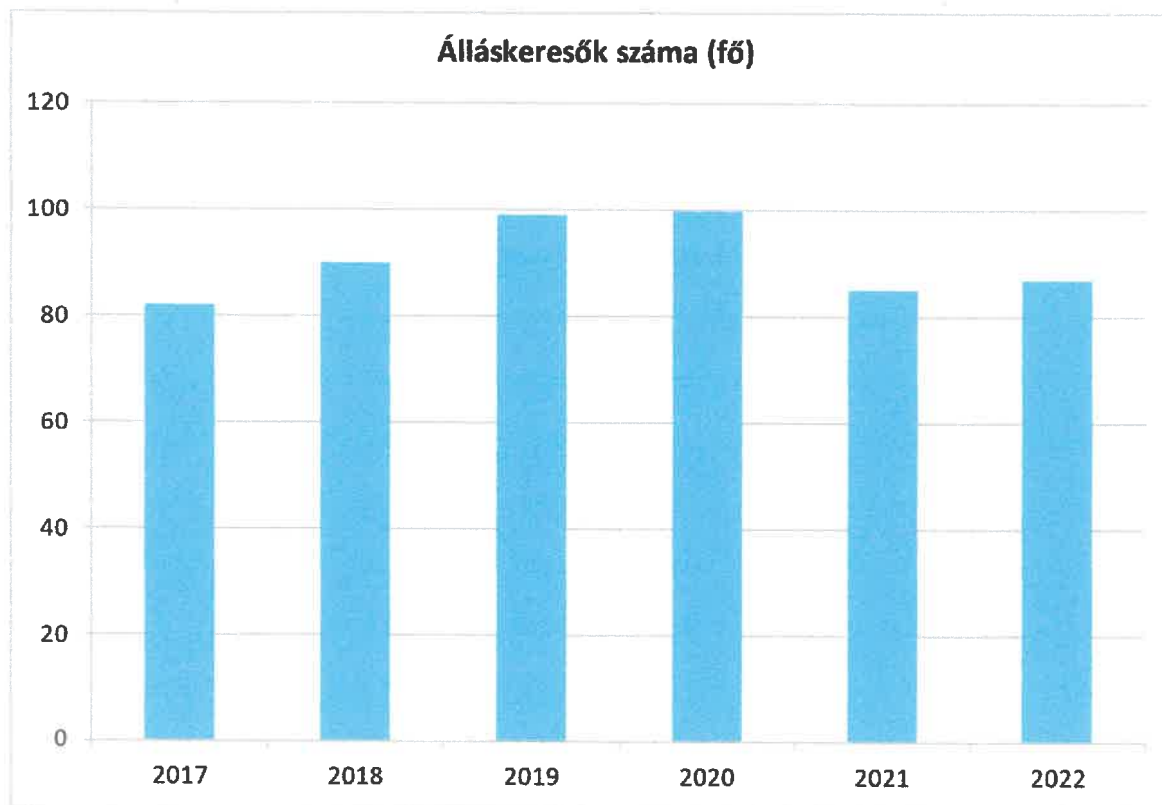


Az adatok alapján egyértelműen kimutatható, hogy Mátranovákon az aktív korúak számához képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma. A grafikon és a százalékok tükrében megállapítható, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2021. és 2022. évben stagnál.

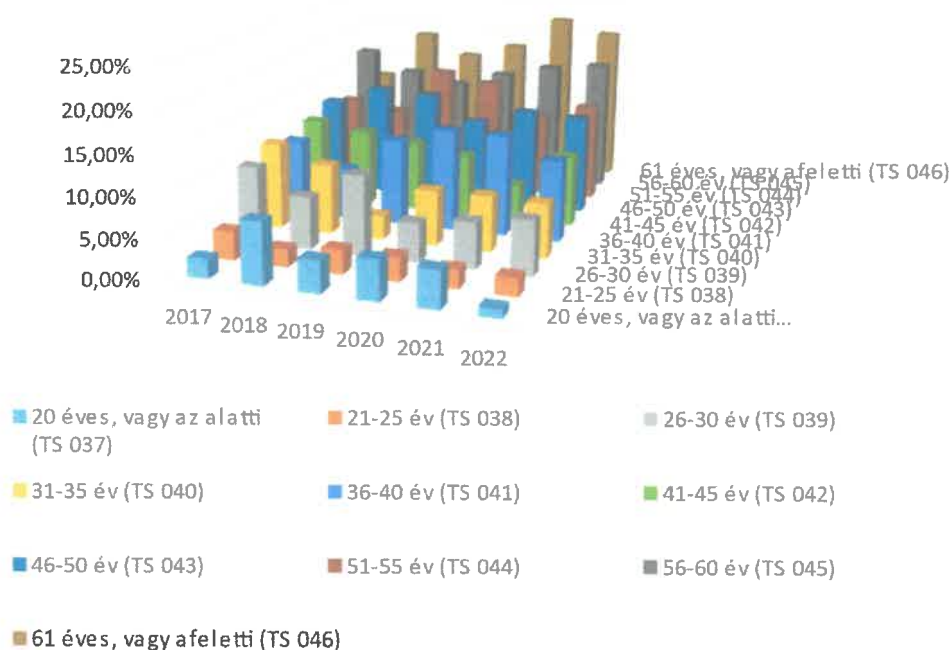
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	82	90	99	100	85	87
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	7,00	4,00	5,00	4,00	1,00
	%	2,44%	7,78%	4,04%	5,00%	4,71%	1,15%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	2,00	3,00	3,00	2,00	2,00
	%	3,66%	2,22%	3,03%	3,00%	2,35%	2,30%
26-30 év (TS 039)	Fő	8,00	6,00	10,00	5,00	5,00	6,00
	%	9,76%	6,67%	10,10%	5,00%	5,88%	6,90%
31-35 év (TS 040)	Fő	9,00	8,00	3,00	7,00	6,00	6,00
	%	10,98%	8,89%	3,03%	7,00%	7,06%	6,90%
36-40 év (TS 041)	Fő	8,00	6,00	11,00	13,00	11,00	9,00
	%	9,76%	6,67%	11,11%	13,00%	12,94%	10,34%
41-45 év (TS 042)	Fő	9,00	9,00	9,00	8,00	4,00	8,00
	%	10,98%	10,00%	9,09%	8,00%	4,71%	9,20%
46-50 év (TS 043)	Fő	10,00	13,00	14,00	11,00	11,00	11,00
	%	12,20%	14,44%	14,14%	11,00%	12,94%	12,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	9,00	9,00	16,00	15,00	9,00	11,00
	%	10,98%	10,00%	16,16%	15,00%	10,59%	12,64%
56-60 év (TS 045)	Fő	14,00	13,00	13,00	15,00	14,00	15,00
	%	17,07%	14,44%	13,13%	15,00%	16,47%	17,24%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10,00	17,00	16,00	18,00	19,00	18,00
	%	12,20%	18,89%	16,16%	18,00%	22,35%	20,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint



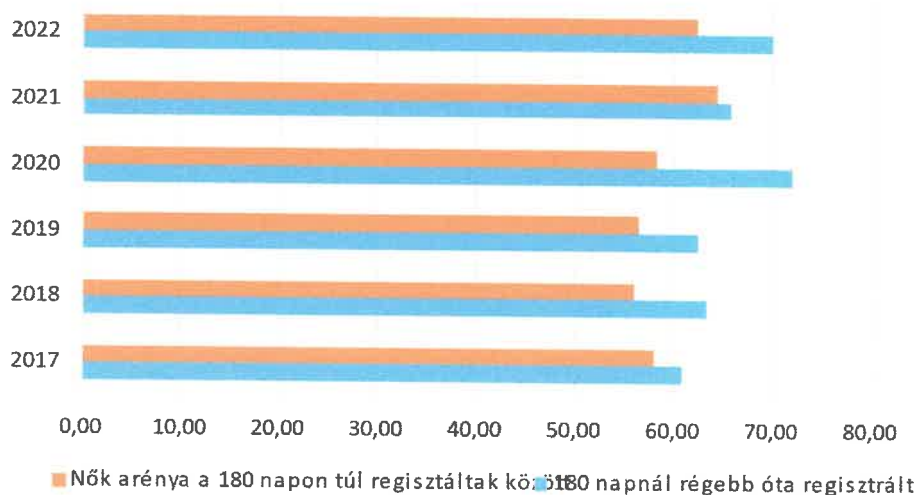
A regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti bontása, a munkanélküliség a különböző korosztályokban miként változik, hogyan alakul.

Összességében elmondható, hogy a legnehezebben az 56-60 éves és a 61 és a feletti korosztály talál magának munkát.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	60,98	58,00
2018	63,33	56,14
2019	62,63	56,45
2020	72,00	58,33
2021	65,88	64,29
2022	70,11	62,30

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők



A 3.2.3. számú táblázat jól mutatja, hogy bár a regisztrált munkanélküliek aránya nőtt a településen, a nők egyre inkább érintettek a munkanélküliség tekintetében hiszen arányuk az évek alatt növekedett. Továbbra is súlyos problémát okoz az állásnéküliség visszakerülése a munkaerőpiacra. A nyilvántartott álláskeresők között a tartós munkanélküliek arányának növekedése láttatja, hogy többségük olyan, valamely munkaerőpiacon hátrányt okozó tényezővel bírhat, mely megléte tartósan akadályozza az elhelyezkedésben. Ilyen tényező lehet a már említett idős kor, az alacsony iskolai végzettség, vagy akár a szakmában szerzett gyakorlat hiánya is.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatása ;

Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A

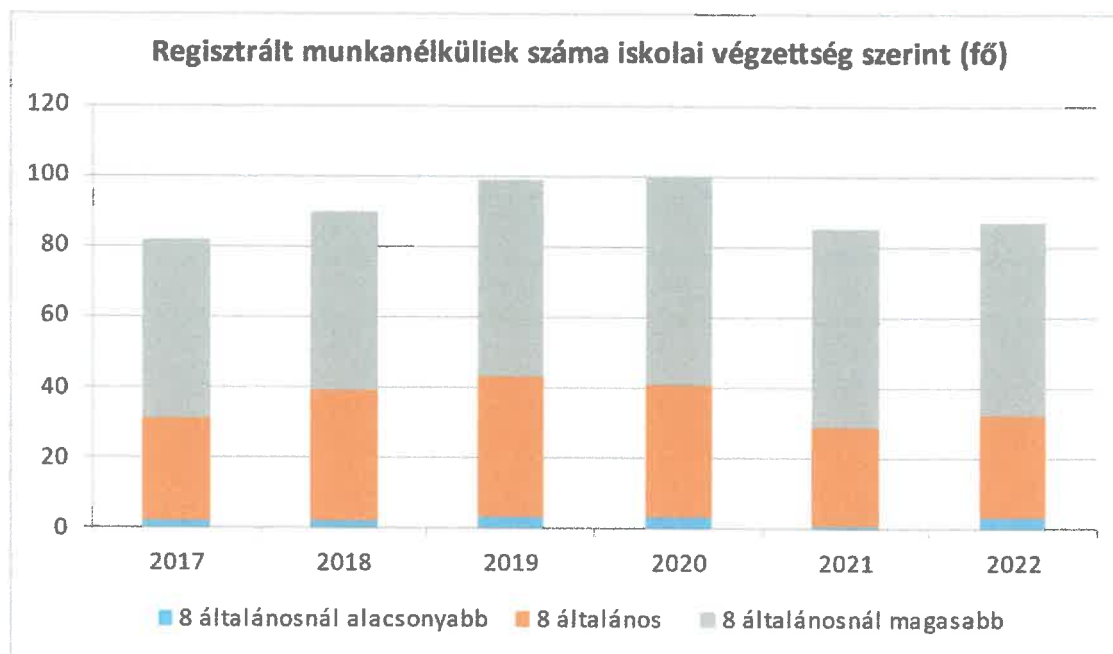
mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

Azok találnak munkát maguknak előző körből, akik hajlandóak messzebbre utazni az ilyen elvárású munkahely betöltésére. PI: munkáltatók felkutatása és ha csak lehet támogatása. PI: országos szinten, (új kedvezmények bevezetése a munkáltatók ösztönzésére, előző kör felvételére), olyan államilag támogatott képzések szervezése, ami a legveszélyeztetettebb rétegeket érinti és a képzésük eredménye piacképes). Mert az előzőekben megnevezett körbe tartozóknak nem nagy kitörési lehetősége van.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	82	2	2,44%	29	35,37%	51	62,20%
2018	90	2	2,22%	37	41,11%	51	56,67%
2019	99	3	3,03%	40	40,40%	56	56,57%
2020	100	3	3,00%	38	38,00%	59	59,00%
2021	85	1	1,18%	28	32,94%	56	65,88%
2022	87	3	3,45%	29	33,33%	55	63,22%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A 3.2.4 számú táblázat és diagram alapján megállapítható, hogyan befolyásolja az iskola végzettség a munkanélküliek/álláskereső arányát. A legmagasabb arányban a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők vannak.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A közfoglalkoztatásban résztvevők aránya rámutat az aktív korúak ellátásában részesülő magas számára is, hiszen közülük kerül ki a közfoglalkoztatásba bevont személyek csaknem 100%-a. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultaknak évi 30 nap munkaviszonyt szükséges igazolnia, hogy az ellátásra való jogosultsága továbbra is fennálljon. Ez a szabályozás arra sarkallja az önkormányzatot, hogy a közfoglalkoztatási programokat minél szélesebb körben kihasználja.

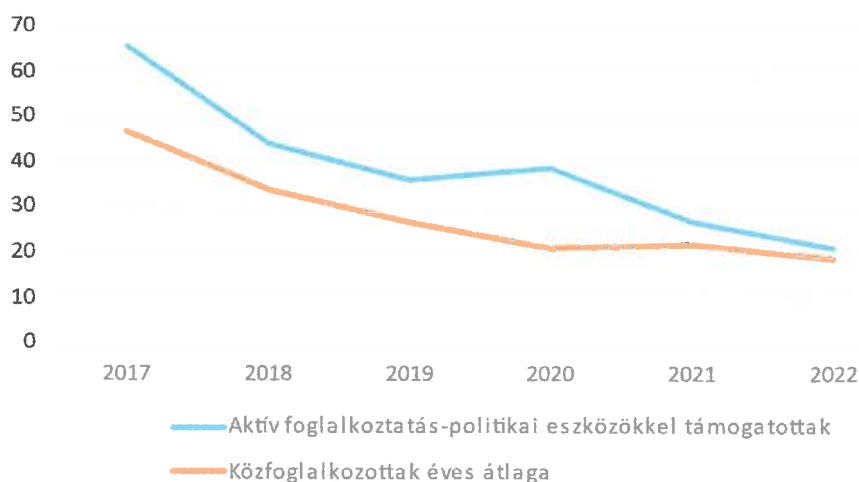
Az önkormányzatok, mint közfoglalkoztatók esetében a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében, más foglalkoztatóknál az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indultak szakmai képzések, amelyek – a képzés jellegétől függően – tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárultak. A képzéseknek kettős célja volt, ezek jelenleg is kiemelten fontosak: a foglalkoztatók már meglévő dolgozóikat is támogathatják azzal, hogy munkájuk elvégzéséhez szükséges szakképesítés megszerzéséhez segítik őket, de az alacsony iskolai végzettségű álláskereső beiskolázására önálló programok is indulnak. Az elérni kívánt eredmény mindkét esetben az, hogy az új szakképesítéssel a dolgozók (re)integrálódjanak az elsődleges munkaerőpiacra.

Mátranovák településen a közfoglalkoztatottak aránya nem magas. 2021. évben a közfoglalkoztatottak száma 22 fő volt, ez jelentősen csökkent a 2016 és 2017-es évhez képest.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	66	47
2018	44	34
2019	36	27
2020	39	21
2021	27	22
2022	21	19

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak és közfoglalkoztatottak száma



A diagram is jól szemlélteti, hogy a közfoglalkoztatottak száma 2017 év óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2020-2021. évben látható stagnálás de ennek valószínűsíthető oka, hogy az egész világot érintő COVID járvány miatt ebben az időszakban sokkal nehezebb volt visszakerülni a munkaerőpiacra és kilépni a közfoglalkoztatási jogviszonyból.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

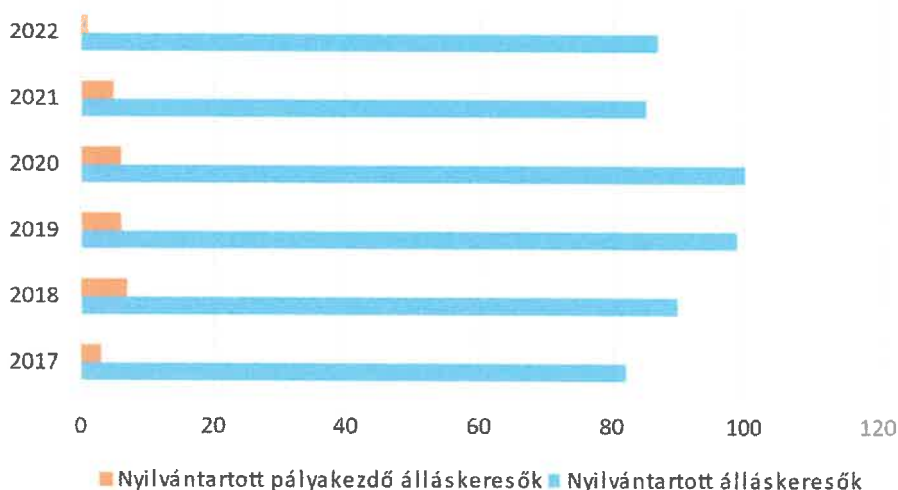
Az önkormányzati **START-munka, hosszútávú munka lehetősége, potenciális munkáltatók felkutatása**. Lehetőleg helyben, vagy Mátranovák község területén. Amennyiben olyan fórumot szervezünk, ahol az alacsony iskolai végzettségűeknek munkahelyet biztosítanak mondjuk 1 órás utazási idővel, biztos, hogy megszervezné az önkormányzat a munkába jutás lehetőségét.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	82	3
2018	90	7
2019	99	6
2020	100	6
2021	85	5
2022	87	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Állás keresők



A településen a vizsgált időszakban a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem voltak. A vonzáskörzetbe tartozó városok ilyen jellegű programjairól információval nem rendelkezünk. Azonban a táblázat és diagram alapján nem tekinthető magasnak a pályakezdő állás keresők száma.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, helyi foglalkoztatási programok szervezése a felnőttképzésben szintén nem gyakori. Viszont nyitottak vagyunk az ajánlatokra.

Az Önkormányzat hivatalában megüresedő álláshelyek betöltése a mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően történik. Az egyes munkakörök végzettséghez, speciális képzettséghez és egyre inkább szakmai tapasztalathoz kötöttek. A kiválasztás kizárólag szakmai szempontok alapján történik.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők és a romák települési önkormányzati intézményekben történő foglalkoztatása ritka. A településen az érintett célcsoport esetében az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és alkalmazzák többek között a roma lakosságot.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Nincs adat

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, és a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, illetve érvényesítésének garanciáit.

A helyi önkormányzatok az e törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

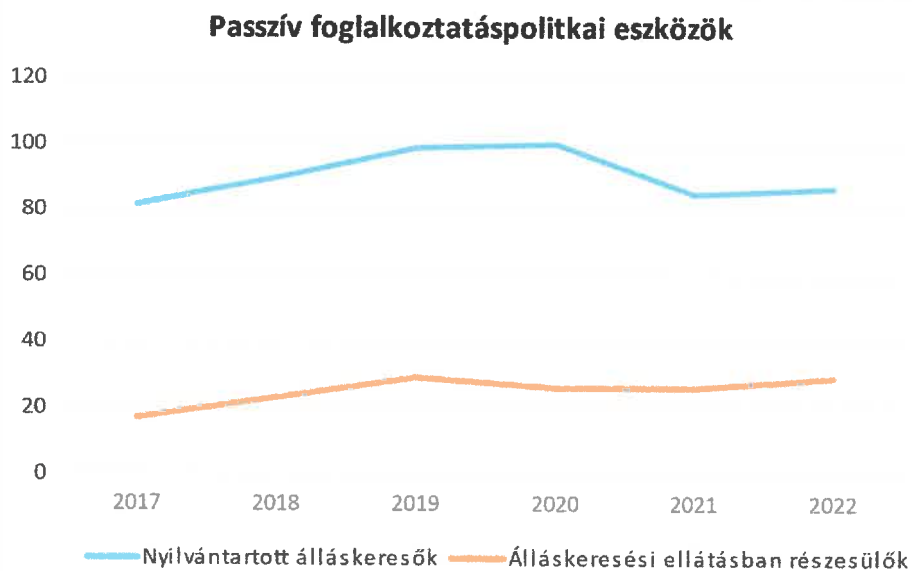
A szociális ellátások különböző formáinak a gyakorlatban történő megvalósulásáról a kapcsolódó táblázatok valós képet tükröznek.

Önkormányzati pénzbeli ellátások

A települési támogatásoknak 2 formája van jelenleg melyet rendelet szabályoz, a temetési támogatás és rendkívüli települési támogatás. Temetési támogatásként a temetési költségektől függetlenül maximum 20.000 forint adható.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	82	7,26%	17	20,73%
2018	90	7,97%	23	25,56%
2019	99	9,52%	29	29,29%
2020	100	9,87%	26	26,00%
2021	85	8,50%	26	30,59%
2022	87	9,36%	29	33,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



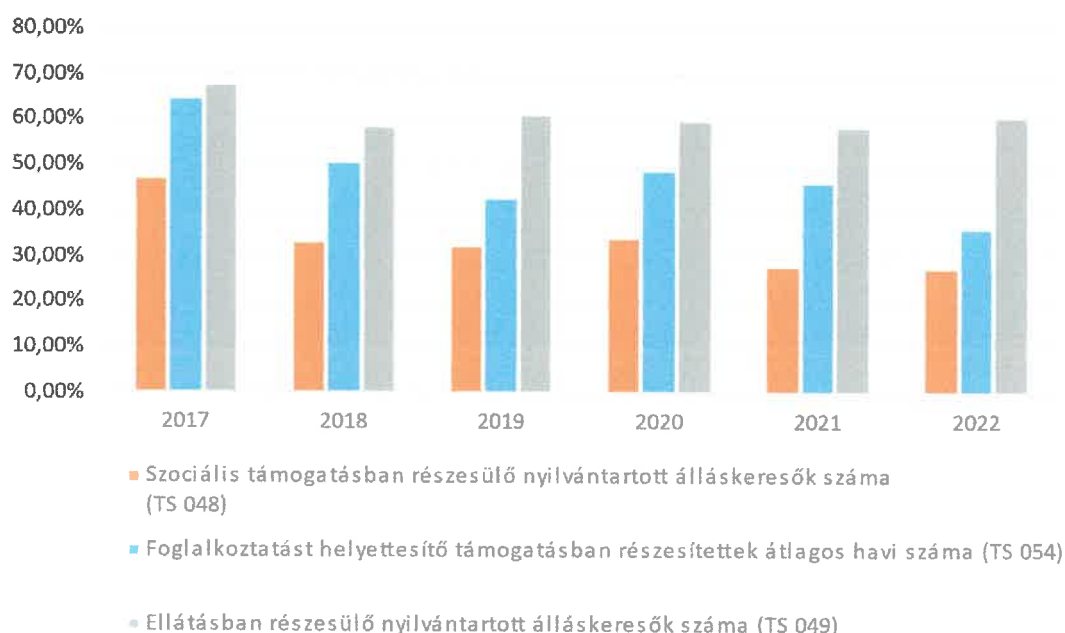
A táblázat és grafikon alapján látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők és az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma csökkent de nem sokat, majd 2022-ben egy kicsit emelkedett.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	39	47,56%	53	65,06%	56	68,29%
2018	30	33,33%	46	50,79%	53	58,89%
2019	32	32,32%	42	42,92%	61	61,62%
2020	34	34,00%	49	48,94%	60	60,00%
2021	24	28,24%	40	46,65%	50	58,82%
2022	24	27,59%	32	36,30%	53	60,92%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

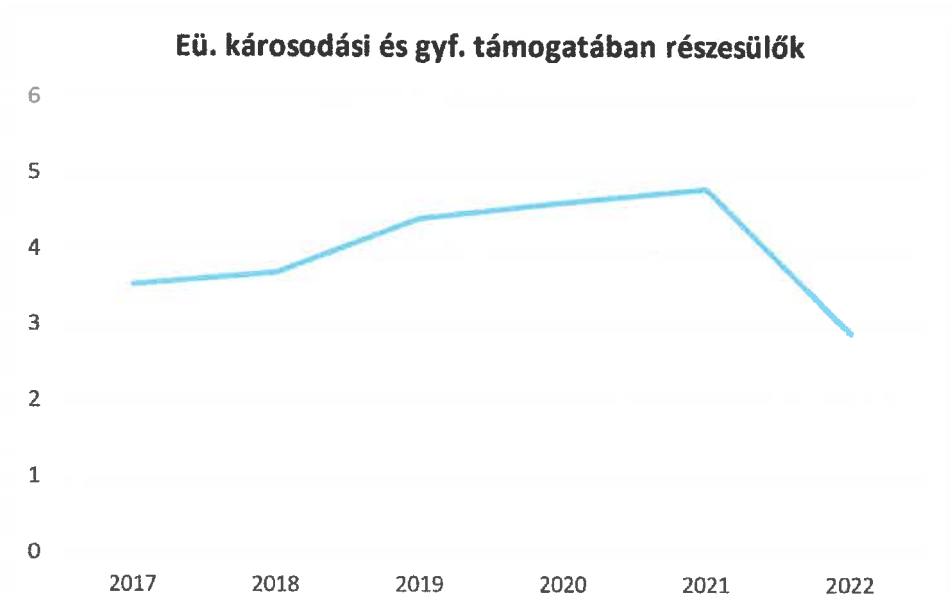
Passzív foglalkoztatáspolitikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)



Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma csökkent az évek alatt, 2017-ben még 39 fő volt mely az 5 év alatt 24 főre csökkent. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma 2017-ben 53 fő volt, azonban a korábbi évekhez képest itt is csökkenés tapasztalható. Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2019-2020. évben magas volt az előző évekhez képest azonban itt is történt csökkenés 2021-2022-ben.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	4
2018	4
2019	4
2020	5
2021	5
2022	3

Forrás: TeIR, KSH



Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma egyáltalán nem tekinthető magasnak a település vonatkozásában, 2022. évben mindösszesen 3 főt érintett.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

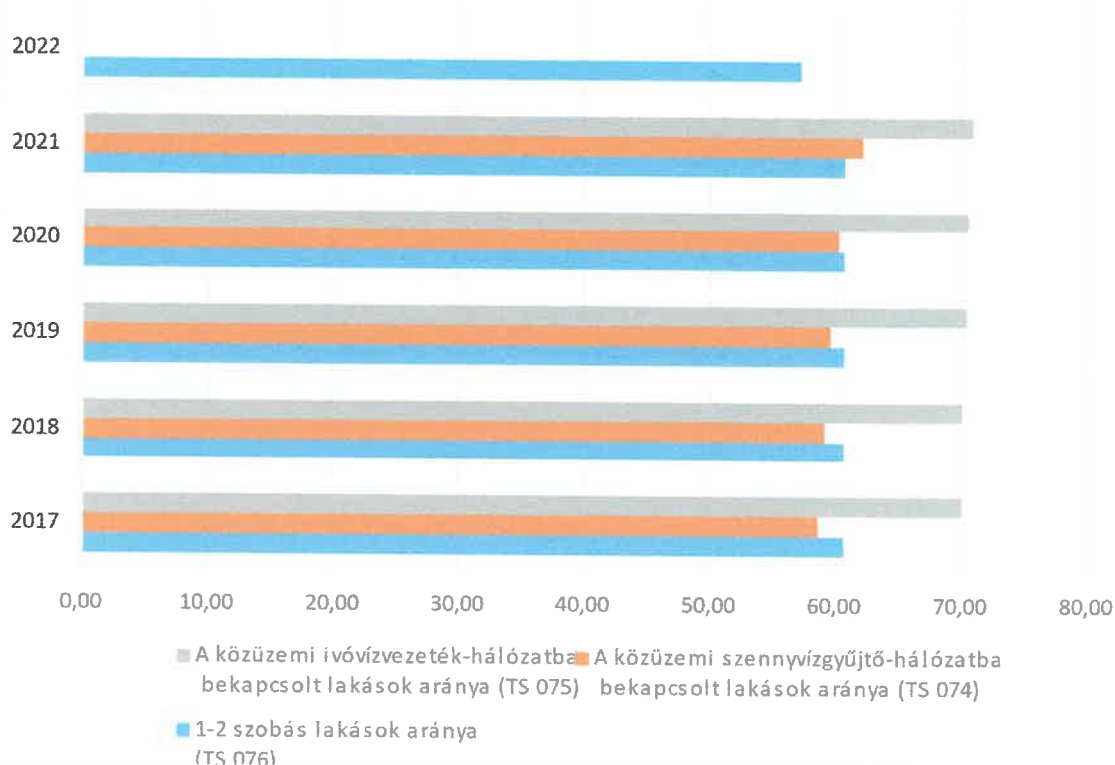
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	1054	0	0,00	60,72	58,73	70,21
2018	1054	0	0,00	60,72	59,11	70,21
2019	1054	0	0,00	60,72	59,58	70,40
2020	1054	0	0,00	60,72	60,25	70,59
2021	1054	0	0,00	60,72	62,24	70,97
2022	1042	0	0,00	57,20	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakásállomány és minősége



Ebben az esetben ahogy a táblázat és a grafikon is szemlélteti 2022-ben csökkenés történt a lakásállomány számában a településen.

A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya és a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya növekedett egy minimális %-ot.

a) bérletlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérletlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérletlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	1 054	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1 054	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 054	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 054	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 054	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	1 042	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Önkormányzatunk tulajdonában 4 bérletlakás van Ezek száma a következő években előreláthatólag csökkenni fog, mivel az anyagi lehetősége nem teszi lehetővé újabb bérletlakások építését, megvásárlást, de nem is igen lesz szüksége erre.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzat képviselő-testülete döntése értelmében két szociális bérletlakást és egy munkaköri lakást tart fenn az önkormányzat.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

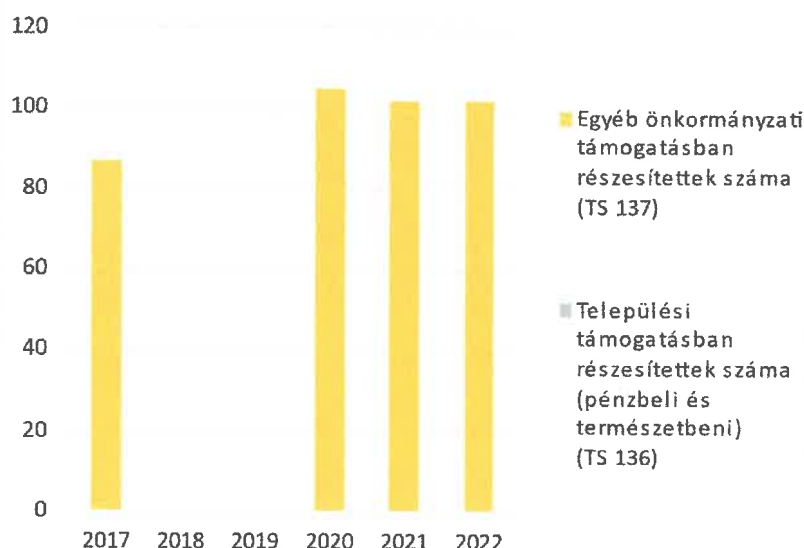
e) lakhatást segítő támogatások

A kormány által létrehozott CSOK program központilag kíván segítséget nyújtani a népesség megtartásához, növekedéséhez, a lakhatás megoldásával, ennek hatásairól, számairól településünk vonatkozásában nem rendelkezünk adatokkal.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	87
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	105
2021	n.a.	102
2022	n.a.	102

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakhatást segítő támogatások



A 2020.-2022 évre vonatkozóan az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma közel azonos.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családok esetében. Az önkormányzat nem rendelkezik ilyen jellegű adatokkal.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település csupán elnevezés alapján „két” részből tevődik össze.

Az egyik településrész az úgynevezett „Bánya-telep”, melyre a hosszú soros, szoba-konyhás lakások a jellemzőek. Itt kevesebb a családi házas-kertes porta. Az utóbbi években többen vásároltak és voltak össze addig különálló ingatlanokat, ezek kertes családházak portaként jelennek meg. A bányatelephez soroljuk a lakótelepet is, ahol négy tömbházban, társasházi formában, mintegy ötven korszerű lakás van rendezett, parkosított környezetben.

A másik településrész a „falu”-si rész, ahol a kertes családi házas lakhatási forma már jellemzőbb.

A lakosság 98%-a saját tulajdonú lakásban él. Komfortfokozatuk nincs felmérve.

A családi házak száma a következő években stagnál, vagy csökkenni fog, mivel az anyagi lehetősége nem teszi lehetővé újabb bérlakások építését, megvásárlást, de nem is igen lesz szükség erre.

Értékesítésre szinte semmilyen lehetőség nem mutatkozik, mindazok ellenére, hogy többségükben jó állapotúak.

Most jelentkezik, a 20-40 éve végbement építkezési hullám és az előregedés, elvándorlás eredménye.

Mátranovák lakossága belterületen él, külterületként Mátracserpusztát nevezzük meg ahol a lakosságból csupán pár ember élvezi még szülőhelyét. Az évek során sokan beköltöztek a faluba erről a kinti erdős, de csodálatos környezetből. Az itt maradó házakat vagy nyári pihenőknek megvásárolják tehetősebbek, illetve a rosszabb állapotúakat fel is újítják. Aztán a távoli emberek kiköltöznek oda. Mert a mátrai levegő friss!

A megfelelő ivóvízszolgáltatás rendelkezésükre áll, az oda kifelé vezető út folyamatos karbantartást igényel, de megoldott. A közösségi közlekedéshez való hozzájutásuk is ugyanúgy biztosított, mint a többi embernek.

Aki utazni szeretne tömegközlekedéssel, az bejön az autóbuszhoz.

3.5. Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Bányatelep Mátranovák településrészének egyes utcái vannak szegregátumként nyilvántartva. (Rózsa út, Nyár út, Nefelejcs út, Jázmin út, Szegfű út, Tavaszi út, Orgona út, Tulipán út) A településrész házai egykor a dolgozó bányászok és családjaik részére épültek. Miután a környékbeli bányák bezártak az itt élők egy részére az elszegényedés várt, míg másik részük elhagyta a települést. A lakások nagy része állami, majd a későbbiekben önkormányzati tulajdonba került és bérlakásként funkcionált. Egy részük jelenleg is önkormányzati bérlakás. Jellemző, hogy a lakásállomány nagy része elhanyagolt, leromlott állapotú. A településen található komfort nélküli lakások találhatók.

Megközelíthetősége jó. Tartós problémát okoz azonban, hogy a járásszékhely Bátonyterenye és a településrész között közvetlen buszközlekedés egyáltalán nincs, így nehézkes az egyes szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz (pl.: Munkaügyi központ) való hozzáférés biztosítása.

Infrastrukturális szempontból jól ellátott, a különböző közszolgáltatásokhoz való hozzáférés maradéktalanul biztosított.

A szegregátum közelében egészségre káros hatású üzemek, létesítmények nincsenek. Azonban a nem megfelelő lakhatás körülmények hordoznak egészségügyi kockázatot.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Az itt élő lakosság jelentős része jelenleg is alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, a foglalkoztatottsági helyzetüket tekintve többségük közfoglalkoztatásból él. A településrészen élő gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak és hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűek.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Egészségügyi Törvény a települési önkormányzat főbb feladat- és hatáskörei között kötelező feladatként határozza meg az egészségügyi alapellátást, valamint a környezet és település-egészségügyi feladatokat.

A konkrét feladatokat a témával kapcsolatosan az Egészségügyi Törvény és az önkormányzati törvény pontokba szedve felsorolja.

Az ismételt felsorolás nem viszi előbbre a program megvalósítását, mivel a végrehajtás és a megvalósítás is domináló.

Mint ahogy a táblázatból is kiderül, községünk rendelkezik valamennyi feltétellel, személyi és tárgyi egyaránt, melyekkel az önkormányzatunk biztosítja a település valamennyi lakója, az ellátások igénylői részére az egészségügyi ellátást.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	53	8,81
2018	1	0	0	0	46	7,14
2019	1	0	0	0	47	5,39
2020	1	0	0	0	45	3,16
2021	1	0	0	0	43	1,83
2022	1	0	0	0	43	1,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen az önkormányzat Képviselő-testülete az egészségügyi alapellátás biztosítása érdekében felnőttek és gyermekek részére vegyes körzetet hozott létre.

A településen a korábbi években két körzet praktizált.

A „Bánya-telepi” nevezetű körzet több, mint 10 évig orvoshiány miatt betöltetlen volt. A Képviselő-testület a hiányzó orvosi állás betöltése érdekében többször próbálkozott pályázat útján, sikertelenül. Végül úgy döntött a testület, hogy a lakosság kiegyensúlyozott egészségügyi ellátása érdekében a két körzetet összevonta.

Jelenleg egy körzetben látja el a helyettesítő háziorvos az egész település lakossága egészségügyi ellátását.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos, a salgótarjáni szakorvosi rendelőbe irányítja.

Az orvosi rendelő az előírt eszközökkel rendelkezik. Az épület 2012—ben teljesen fel lett újítva, az akadálymentesítés is kiépült.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A prevenció és szűrőprogramokhoz való hozzáférés is biztosított. Régebben szűrőbusz járt ki, mostanság viszont az embereknek be kell fáradni a legközelebbi (Salgótarján) szűrőállomásra. Viszont Mátranovákön már több éve a védőnő végzi a méhnyakszűrést. Ezen túlmenően felvilágosítást ad a megelőzésre illetve ennek népszerűsítésére. A védőnő közeli nyugdíjazásával várhatóan e területen is csak helyettesítéssel számolhatunk. Ugyanakkor a bányatelepi településrészen 2018. év őszén bővül a védőnői ellátás feltételrendszere, a felújított valamikori orvosi rendelőben védőnői tanácsadó helyiséget alakítottunk ki.

Községünkben a gyermekek és felnőttek részére szintén helyettesítéssel biztosított a fogászati ellátás. 2018. év tavaszán került átadásra a pályázati támogatásból felújított és pár éve újra önkormányzati tulajdonba került fogorvosi rendelő.

Összességében elmondható, hogy míg az egészségügyi ellátás tárgyi feltételei minden alapellátási területen jelentősen javultak (háziorvosi szolgálat, védőnői szolgálat, fogorvosi ellátás), a személyi feltételek azonban romlottak, vagy romlanak, s ezekre az önkormányzatnak nem sok hatása van, a legtöbb esetben a helyettesítéssel kell beérni.

Az egészségügyben dolgozók az előírásoknak megfelelő végzettséggel rendelkeznek.

A szociális alapszolgáltatást az önkormányzat rendeletében szabályozta.

Tehát az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenkinek elérhető, hátrányos megkülönböztetés nincs.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés szintén a legközelebbi ellátó helyen Salgótarjánban lehetséges.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjait követik az étkeztetést ellátó szakemberek. Működik gyermek-és szociális étkeztetés. A Mátrai Önkormányzati Társulás jelenleg 6 fő számára nyújt szociális étkeztetést, melyet szolgáltatási szerződés keretében lát el.

A közétkeztetést az önkormányzat konyhájának bérbeadásával vállalkozó által biztosítja.

Ez a konyha látja el a bölcsődei, óvodai és az iskolai napközisek étkeztetését is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik a sportolási tevékenység is. A településen 1991 óta működik sportclub. (MVSC).

Korábban kosárlabda, asztalitenisz és teke szakosztályok is működtek. A sportolók kiöregedtek, a fiatalok másfelé érdeklődtek.

A sportolás lehetősége viszont folyamatosan biztosított a lakosság teljes köre részére. A 8 osztályos, önkormányzat által működtetett iskola – tornacsarnokkal is rendelkezik. A Bozsik program keretében folyamatos az általános iskolás korúak futball-képzése.

A településen műfüves pálya is várja a sportolni vágyókat. A pálya közelében szabadtéri sporteszközök telepítésére került sor, így a település egyik központi helyén egy szabadidős-egészség sportpark kialakítása valósult meg. Karate oktatás folyik minden héten a gyerekeknek a Művelődési házban.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a Mátrai Önkormányzati Társulás keretében szociális és gyermekétkeztetésre, házi segítségnyújtásra, család és gyermekjóléti szolgálat igénybevételére van lehetőség. Jelenleg 3 fő házi szociális gondozó látja el az idős emberek napi házi segítségnyújtását.

h) drogprevenciós szolgáltatások;

A Dada program a Rendőrség szervezésében évente valósul meg.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Községünkben a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül sem pozitív, sem negatív diszkriminációról nincs tudomásunk.

i)előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat



A településen lehetőség van igénybe venni a népkonyhai szolgáltatást, az ételosztás 2 helyen történik. A kiosztott ételadagok számáról az Önkormányzat nem rendelkezik adatokkal.

3.7. Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Mátranovák Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az önkormányzati feladat-és hatásköröket gyakorolja. Az **Önkormányzat Képviselő-testülete élén a polgármester áll.** A testület **ülésein helyi rendeleteket alkot, határozatokat hoz.** (Pl: költségvetési rendelet, helyi szociális rendelet, stb.)

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	671	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői konfliktuskezelési megoldások;

A lakosság a kifüggesztett hirdetések alapján értesül a testületi ülések időpontjáról, (ez nyilvános vagy zárt ülés) napirendekről. Az önkormányzat a törvénynek és az igényeknek megfelelően közmeghallgatásokat tart. Ezek alkalmával értesül a lakosság a testület munkájáról, eredményeiről, terveiről. Itt teszik meg a lakosok panaszait, sérelmeiknek hangot adnak, javaslataikat, észrevételeiket a település életével kapcsolatban. Folyamatosan történik a települési honlap feltöltése, frissítése, ahonnan a lakosság széleskörben szerezhethet majd információt az önkormányzati ügyekről.

Mátranovákon a **művelődési ház ad otthont a különféle rendezvényeknek**, ünnepi megemlékezéseknek, ahová a falu apraja-nagyja eljön. E közösségi színtér ad helyet a helyi kluboknak, művelődési közösségeknek, pl. nyugdíjas klub, népi tánc, dalárda

Továbbá a település fontos, „Vargánya Fesztivál” falunapjának az ún. **Jaj-rét** ad színteret.

A lakosság azon részének, akinek nincs internet az otthonában, a művelődési házban internetezhet. Ezen kívül plakátok, hirdetések útján tájékozódnak az eseményekről. A közösségi színtér pályázati forrásból történő felújítása valósulhatott meg.

Mátranovákon **Roma Nemzetiségi Önkormányzat is működik**, akikkel jó kapcsolatot ápol az önkormányzat. A RNÖ is a törvényi előírásoknak megfelelően tartja üléseit.

Településünkön a közösségi együttélés jó, etnikai konfliktusaink nincsenek, tehát nincs mit kezelni ez ügyben.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi **közösségi szolidaritásnak** már jócskán voltak példái:

- ruhagyűjtés
- téglajegy vásárlása – temető lépcső építéséhez
- falunapon tombolába ajándék v. pénz adományozás
- a helyi civil szervezetek önkéntes munkavállalásai: - bányász emlékház rendben-tartása,

Mátranovák üdvözlő tábla festése, rendben tartása, szemétyűjtés, a falu díszítése ünnepek alkalmával, „Mindenki Karácsonya” ünnepre adományként sütemény, szaloncukor, édességek osztása.

Sőt még lehetne sorolni a helyi szolidaritás példáit.

d)a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat évente szervez kirándulásokat és aktív résztvevői az önkormányzat által szervezett rendezvényeknek. pl.: Mátra napok; Mindenki karácsonya

e)helyi lakossági önszerveződések

Civil szervezetek működnek a településen:

- Mátra Motoros Egyesület
- Őrszem Polgárőr Egyesület
- Mátranovák Iskoláért Alapítvány
- Együtt Mátranovákért Egyesület
- Mátranováki Vasas Sport Club
- Nyugdíjas Klub

3.8. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Mátranovák község területén minimális létszámú roma származású állandó lakos él.

Mind a két ciklusban együttműködési megállapodás megkötésével próbálta az önkormányzat bevonni Őket az önkormányzati munkába, több-kevesebb sikerrel.

Az 1998-2002. közötti években rendszeresen tartották az üléseiket, melyeken a községi önkormányzat részéről a polgármester és a tárgyalat témát érintő „szakdolgozó” meghívottként jelen volt.

Az önkormányzatunk, éves tervei elkészítéséhez minden esetben kérte a véleményüket.

Kevés sikerrel.

Fő tevékenységük az állami támogatás szétosztása volt.

A 2002-2006. közötti években csak az első két évben működtek. A községi önkormányzat tevékenységére az emberek megkülönböztetését még rosszindulatból sem lehet rámondani.

Megszűnésüknek is az volt az „oka”, hogy a kisebbségi önkormányzat az előzőekben leírtakat elismerte és az általuk adott javaslatokért nem vállalták a felelősséget.

Pl: a sok munkanélküliből kik legyenek közmunkára felvéve.

A jelenleg működő Roma Nemzetiségi Önkormányzattal is van Mátranovák Községi Önkormányzatnak megkötött együttműködési megállapodása, ez alapján működnek.

Véleményüket az önkormányzat folyamatosan igényli, az üléseiket rendszeresen tartják.

A községi eseményeken pl: Falunap – rendezőként közreműködnek, segítyezésnél és támogatásoknál igény szerint véleményt adnak, közmunkások alkalmazásánál javasolnak személyeket.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
55 év feletti korosztály magas aránya az álláskeresőik között	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételük ösztönzése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	769	867	1636	47,00%	53,00%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			39	2,38%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	94	100	194	5,75%	6,11%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	20	22	42	1,22%	1,34%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Mátranovák állandó népességének száma: 1636 fő, ebből a 0-17 évesek száma: 236 fő. A táblázat alapján látható, hogy a nők aránya magasabb.

A településen a gyermekvédelmi alapellátások jól működnek, a gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményekben jelen van. A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint jól működik.

A Képviselő-testület minden évben átfogó értékelést fogad el a településen jelentkező gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásáról.

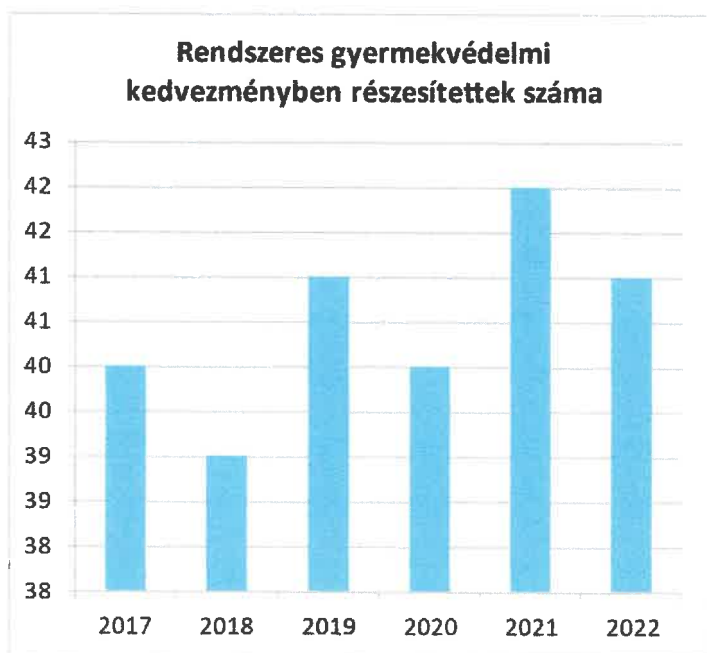
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

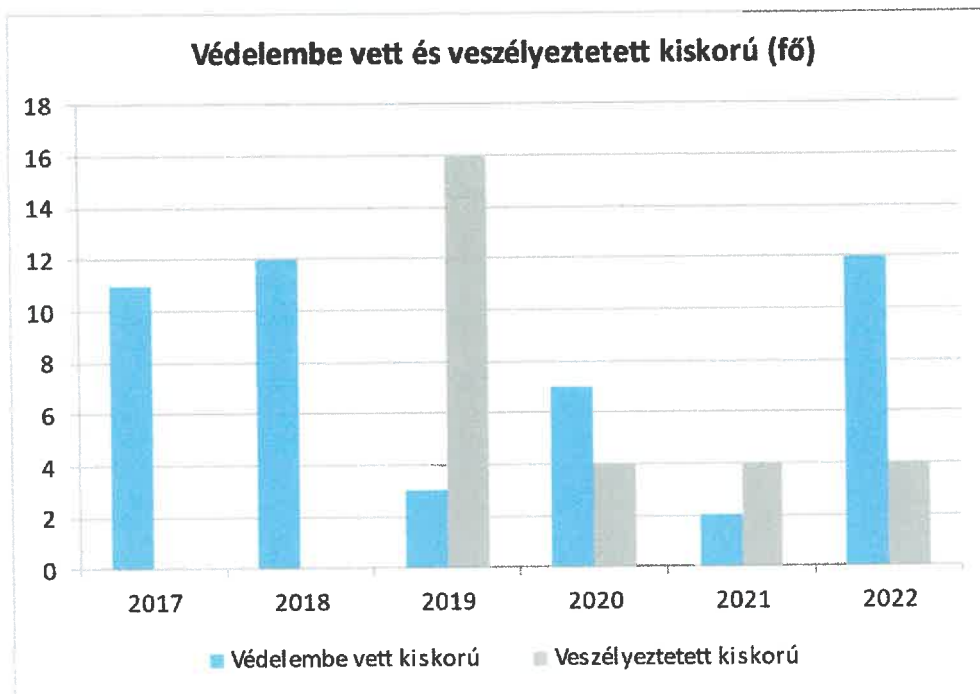
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	11	n.a.
2018	12	n.a.
2019	3	16
2020	7	4
2021	2	4
2022	12	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar





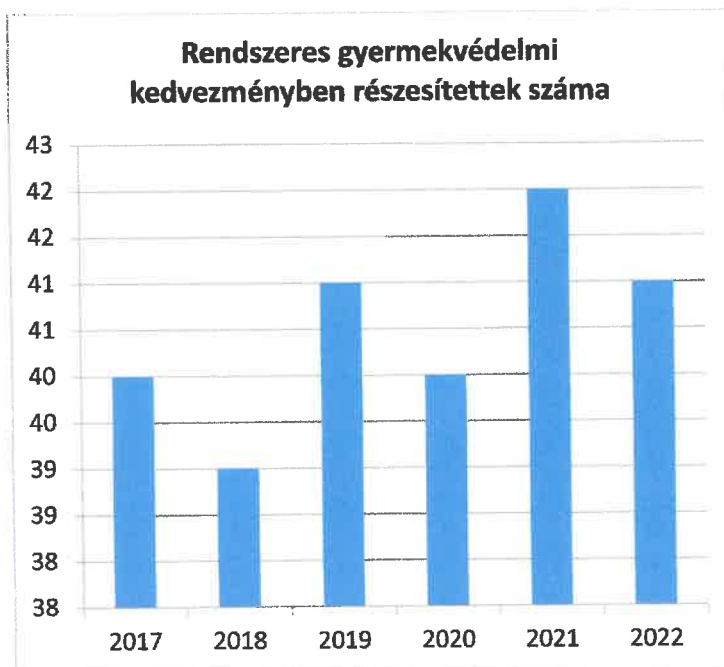
A védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 2020. és 2021-es években jelentősen csökkent a településen. Majd 2022-ben jelentősen megugrott a számuk. Célunk, hogy ez a szám nullára csökkenjen.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása 2006. január 1. napjától jegyzői hatáskör. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a törvényben meghatározott normatív kedvezményekre.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	40
2018	39
2019	41
2020	40
2021	42
2022	41

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



A táblázat és grafikon alapján látható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma az elmúlt években 1-2 fővel változott de átlagban 40 fő jogosult a településen.

Jogosultak a Gyvt. 20/A. §-ában meghatározott egyszeri támogatásra, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel, tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel pénzbeli támogatást nyújt.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

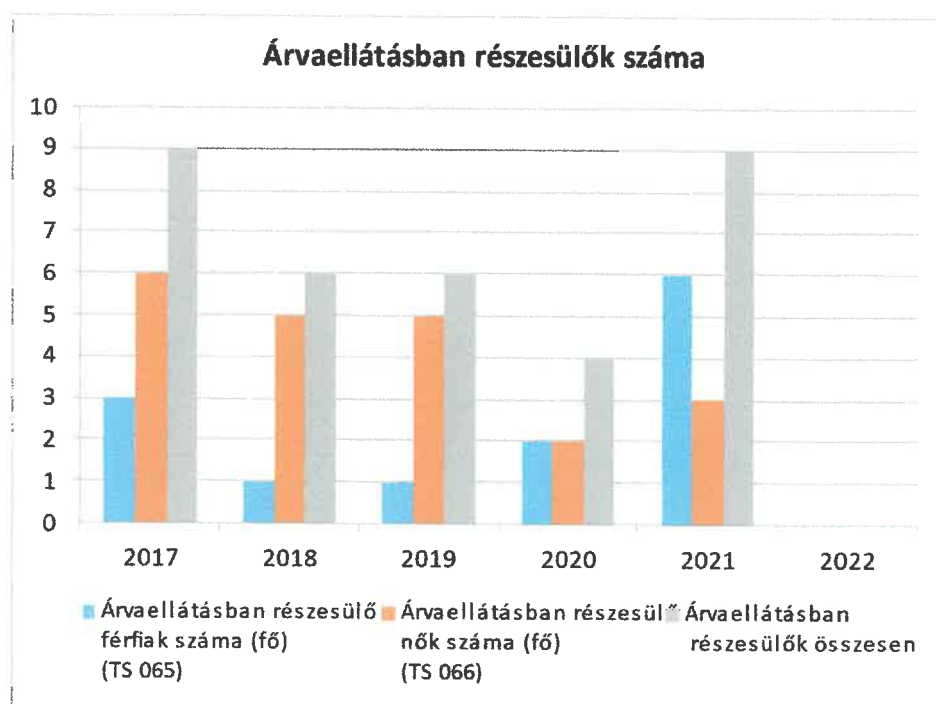
A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetének fennállását.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	3	6	9
2018	1	5	6
2019	1	5	6
2020	2	2	4
2021	6	3	9
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



Árvaellátásban részesülők száma csökkent az évek alatt, 2020-ban 4 főt érintett. 2021-ben 9 fő. 2022-es évre nincs adat.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Az intézményi gyermekétkeztetést 2015. szeptember hó 01. napjától az alábbi esetekben ingyenesen kell biztosítani:

- a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - a tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
 - nevelésbe vették;
 - az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 - nevelésbe vették;
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 - az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 - nevelésbe vették, vagy
- utógondozói ellátásban részesül

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a Mátrai Önkormányzati Társulás szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban együtt: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

- a.) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;
- b.) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

Az étkeztetés formája napi egyszeri meleg étkeztetés. Tekintettel arra, hogy az étel helyben történő elfogyasztására – arra alkalmas helyiség és a felügyelet hiánya miatt – nincs lehetőség, így az étkezés egyszer használatos műanyag edényben került kiosztásra három helyszínen.

Probléma az, hogy a szülők pl. nem tájékozottak eléggé abban, hogy gyermekük HH illetve HHH helyzetű csoportba tartozik-e. Ezért fontos a szülőkkel egyeztetni erről, mert a gyermek szociális támogatása így lehet pontos. Meg kell győzni a szülőket arról, hogy ne zárkózzanak el a szociális támogatási lehetőségektől.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem releváns

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Nem releváns

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mátranovákon szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek Bányatelep település részen vannak. Többségük rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben illetve hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű ellátásban részesül.

A Községi Önkormányzat a településen élő kiskorúakra kiemelt figyelmet fordít. Ha valamely korosztálynál FONTOS az esélyegyenlőség és a szegregáció elkerülése, akkor ez a korosztály az.

Az önkormányzat intézményei bölcsőde, óvoda, iskola állandó kapcsolatot tart a szülőkkel, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a helyi egészségügyi szolgálattal, nem utolsósorban az önkormányzattal. A gyermekek védelme érdekében a szükséges intézkedéseket szakemberek bevonásával azonnal megteszik.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások, maga az egészségügyi ellátás biztosítása az önkormányzatok feladata. (1997.évi CLIV.tv.)

- háziorvosi ellátás
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás
- védőnői ellátás
- iskola-egészségügyi ellátás

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A településen egy védőnő látja el a védőnői feladatokat, betöltetlen státusz nincs.

A védőnő heti rendszerességgel, az orvosi rendelővel egy épületben, de külön részben kialakított védőnői szobában végzi teendőit. Ehhez a részhez tartozik még a kismamáknak, nőknek egy külön váró helyiség. A védőnő itt látja el a kisbabákat, tanácsadást tart az anyukáknak, várandós kismamáknak. A védőnői tanácsadó helyiségen kívül, a továbbiakban még meg is látogatja a családokat, ezzel is figyelemmel kísérve a babák-mamák, kicsi gyerekek életét.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



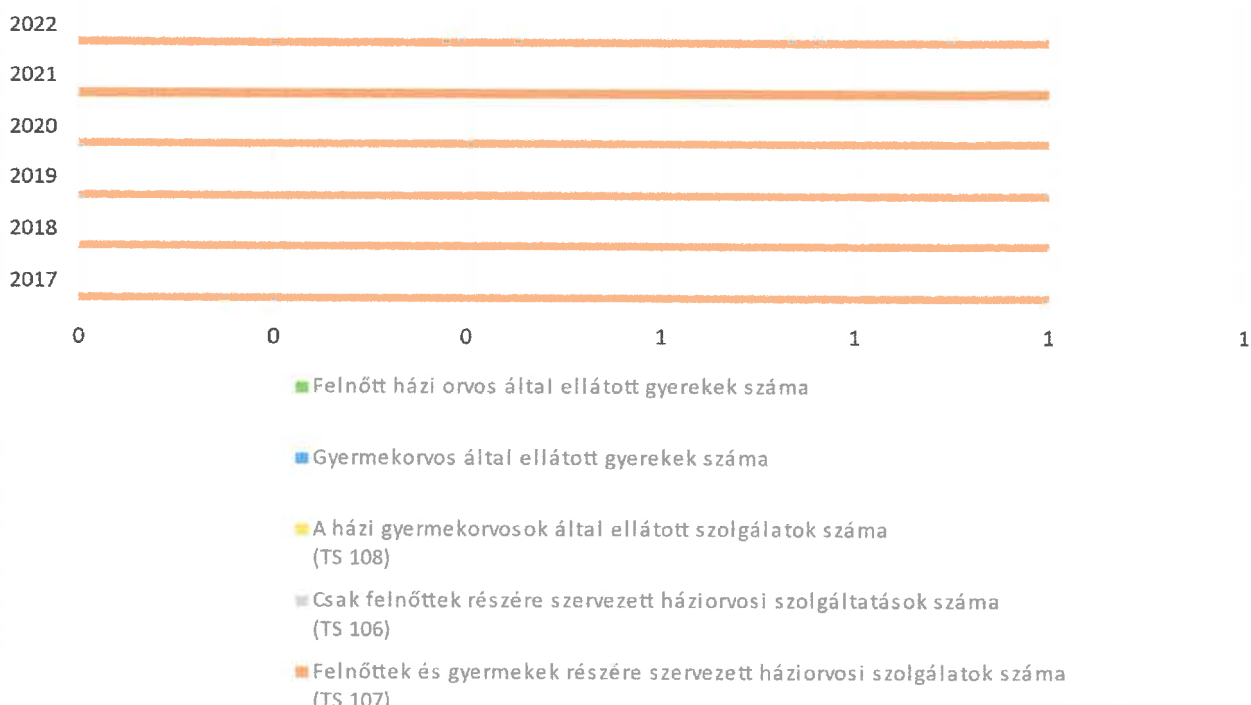
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Orvosi ellátások



Mátranovákön külön gyermekorvosi ellátás nem működik, a 18 év alattiakat is felnőtt háziiorvosi körzetben látják el. Vagy igény szerint Salgótarján, Bátorfyerenye, illetve saját választás szerinti gyermekorvosi körzetben.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi – szociális - oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Súlyosan beteg, fogyatékossggal élő gyermekek számáról pontos adat nincs. Viszont az őket érintő speciális ellátási igényekről a védőnő a gyermekjóléti szolgálattal, óvodával közösen intézkedik.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény rendelkezései szerint 2016. január 1-jével a gyermekjóléti szolgáltatás és a családsegítés teljes integrációja valósult meg, az ellátandó terület nagysága szerint differenciált szolgáltatástartalommal. A feladatok megosztásra kerültek a települések és a járások között. A települési önkormányzatok feladatkörében maradtak a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, az általános segítő feladatok. Járási szintre került a hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása.

Mátranovák Község Önkormányzata kötelezően ellátandó feladataként a család- és gyermekjóléti szolgáltatást a Mátrai Önkormányzati Társulás keretein belül nyújtja.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

2022. október 1-jétől működik Mátranovák településen a Kerekerdő Bölcsőde

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- f) gyermekvédelem

A Család- és Gyermejjóléti Szolgálat feladatai között szerepelnek

- Tájékoztatás, információnyújtás
- Szociális segítőmunka keretében részt vesz a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában.
- Családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez, illetve kezdeményezi azok szervezését.
- Ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése.
- Hivatalos ügyek intézésében való közreműködés.
- Segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását.
- Közösségfejlesztő programok szervezése, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztés.
- Munkanélküliek, adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, fogyatékossgal élők, krónikus, pszichiátriai és szenvedélybetegek, kábítószer-problémával küzdők, egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás biztosítása.
- Kríziskezelés, valamint nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatások biztosítása.
- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése, a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslatok készítése, a szakemberek közötti együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.

A jelzőrendszeri tagok nem azonos súllyal, gyakorisággal és mélységben vesznek részt a családok életében, így míg a személyes szolgáltatást nyújtó intézmények, hivatalok, védőnők, gyermekorvosok és pedagógusok a gyermek mindennapjainak részét képezik, a pártfogó felügyelő már csak bűnelkövetői múlttal rendelkező gyermek életébe lép be, az ügyészség, bíróság pedig még ritkábban, inkább csak áttételesen értesülhetnek gyermek veszélyeztetettségéről.

A Szolgálat elsődleges szakmai célja, hogy a szociális és gyermekvédelmi segítséget, vagy támogatást igénylő személyek, családok és gyermekek helyzetének pozitív irányú megváltoztatása érdekében létrejövő észlelő- és jelzőrendszer szereplőivel érdemi és hatékony együttműködést tudjon kialakítani és működtetni. A jelzési vagy együttműködési kötelezettség elmulasztása esetén fegyelmi felelősségre vonásra is sor kerülhet.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjaival való szakmai együttműködés a krízishelyzetek megoldásának egyik elengedhetetlen feltétele.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az egészségfejlesztés keretein belül évente futóversenyt tartanak a helyi, illetőleg környező települések iskolásai, óvodásai között, ahol díjazásban is részesülnek.

Ezen kívül egészségfejlesztési, sport programokhoz való hozzáférés biztosított. Az iskolában a tornaterem, helyi sportpálya, helyi műfüves (kisebb) sportpálya, kicsiknek játszótér, továbbá a művelődési házban asztalitenisz.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A 2023. év gyermekétkeztetésének mutatószámai:

			Iskola	Óvoda	Bölcsőde
Étkeztetésben részesülők száma:			162	52	8
Ebből:	Teljes díjat fizet		75	7	2
	Ebből:	50%-os térítést fizet	48	0	0
		ingyenes	39	45	6

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzés nem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nem releváns

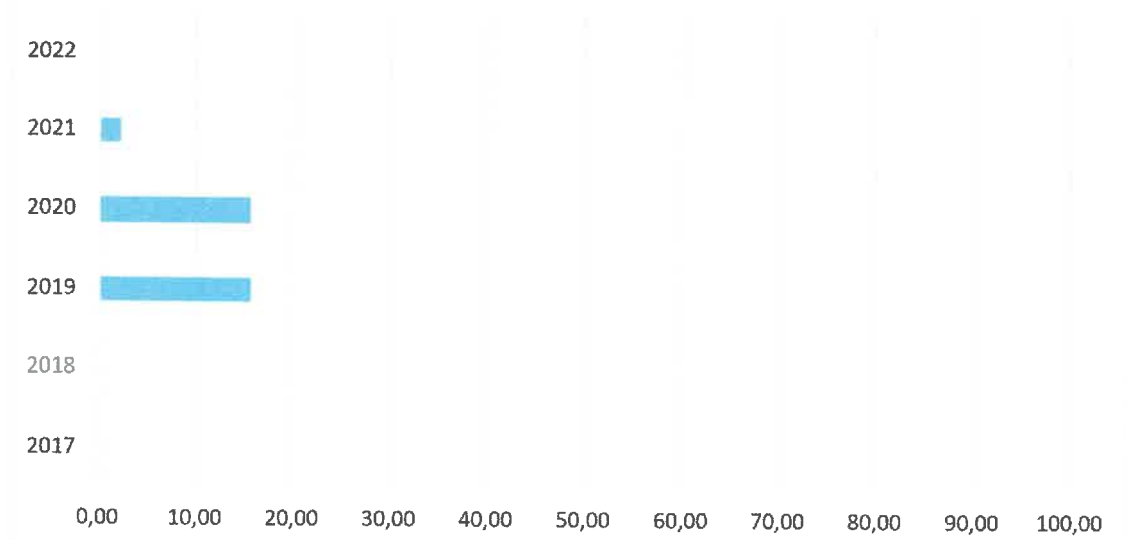
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	42	0	0,00
2018	47	0	0,00
2019	51	8	15,69
2020	51	8	15,69
2021	44	1	2,27
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

**Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek
aránya az óvodás gyermekekben belül**

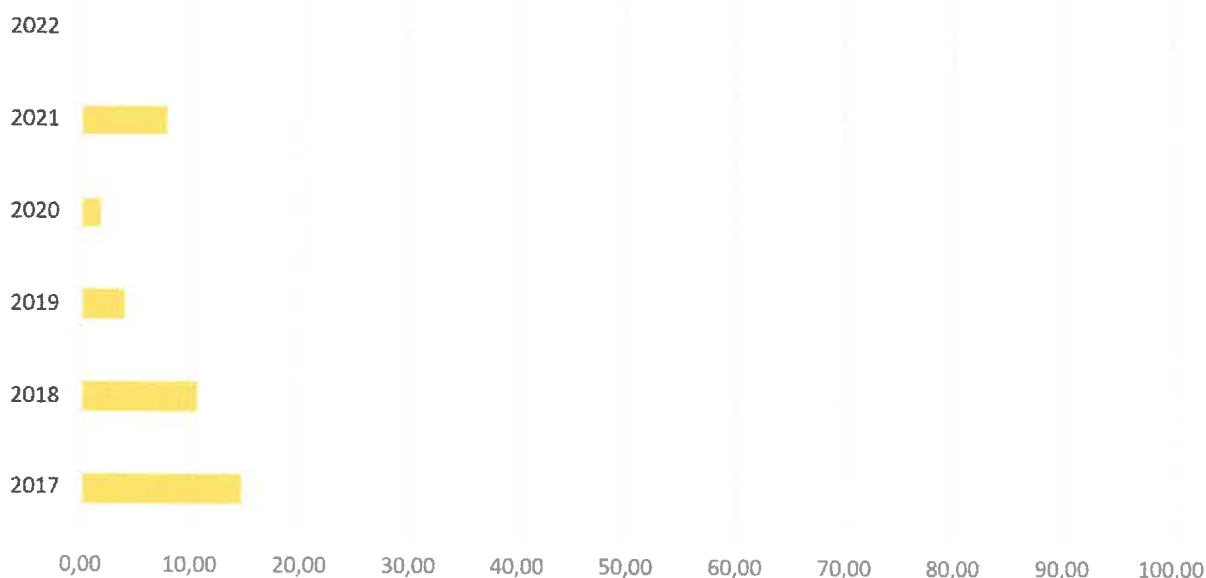


4.4. a) 1. számú táblázat alapján látható, hogy az utóbbi években nőtt a település óvodájába beíratott gyermekek száma melyek közül a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek száma nem változott 2019-2020. évben.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	23	14,56
2018	n.a.	16	10,60
2019	n.a.	6	3,90
2020	n.a.	3	1,85
2021	n.a.	13	7,78
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül



Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma csökkent a 2019. és 2020-as évben, majd 2021-ben jelentős emelkedés figyelhető meg.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

2021. évben a településen élő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma jelentősen magasabb lett mint a korábbi években, még a hátrányos helyzetű gyermekek száma csak minimális mértékben nőtt.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	2	14
2018	10	6
2019	7	7
2020	2	6
2021	8	22
2022	4	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógytábori neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógytábori neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógytábori neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermek száma (gyógytábori neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógytábori gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógytábori oktatásban részesülő óvodás gyermek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	2	50	1	42	0	0	21
2018	n.a.	2	50	1	47	0	0	24
2019	n.a.	2	50	1	51	0	0	26
2020	n.a.	2	50	1	51	0	0	26
2021	n.a.	2	50	1	44	0	0	22
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

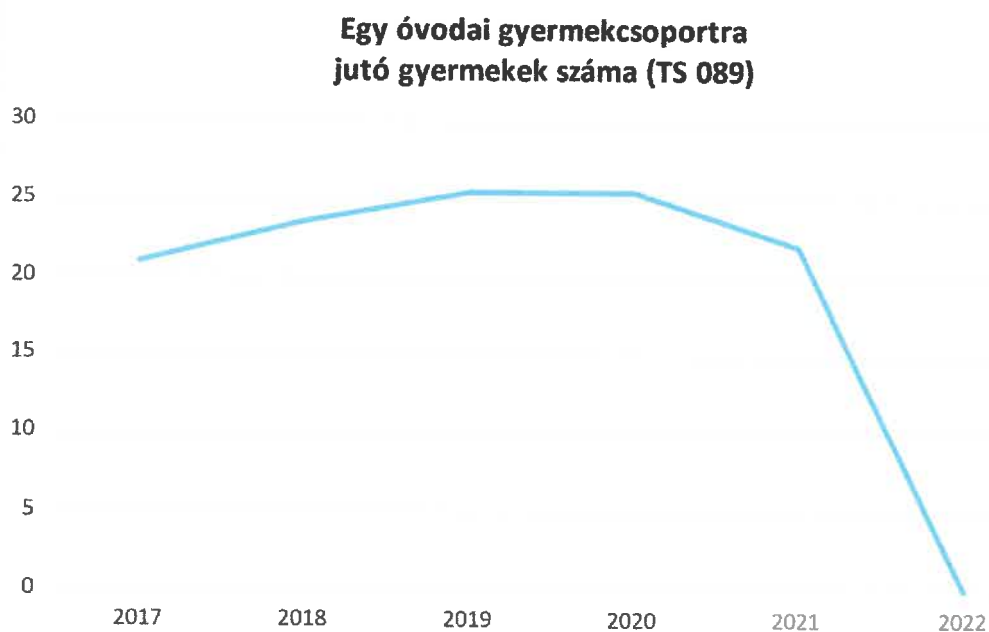
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Óvodai férőhelyek



4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógytábori osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógytábori oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógytábori oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat- ellátási helyek száma (gyógytábori oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógytábori oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	19,75	47,47
2018	0	8	1	18,88	48,34
2019	0	8	1	19,25	50,65
2020	0	8	1	20,25	53,09
2021	0	8	1	20,88	53,89
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

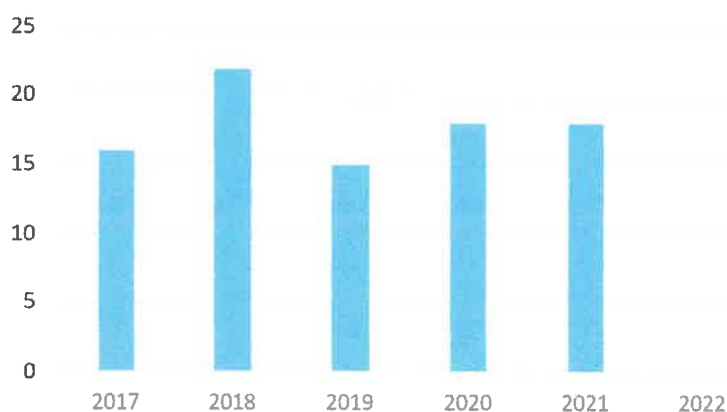


Az óvodai gyermekcsoportok száma, az óvodai férőhelyek száma és az óvodai feladatellátási helyek száma az elmúlt évek során nem változott és nincs is az önkormányzatnak tervben, hogy a jövőben ezen módosítson. A beíratott gyermekek számának növekedésével együtt nőtt az egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma is.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	16
2018	22
2019	15
2020	18
2021	18
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8. évfolyamot sikeresen elvégzett tanulók száma



Mátranovák településen egy általános iskola található, az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma és más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya az elmúlt években növekvő tendenciát mutat a táblázat alapján.

A 8. évfolyamot sikeresen elvégző tanulók száma hasonlóan alakult az évek során, 2018-ban volt a legmagasabb 22 fővel.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Sem az iskolában, sem az óvodában **nem jellemző az intézményen belüli szegregáció.**

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

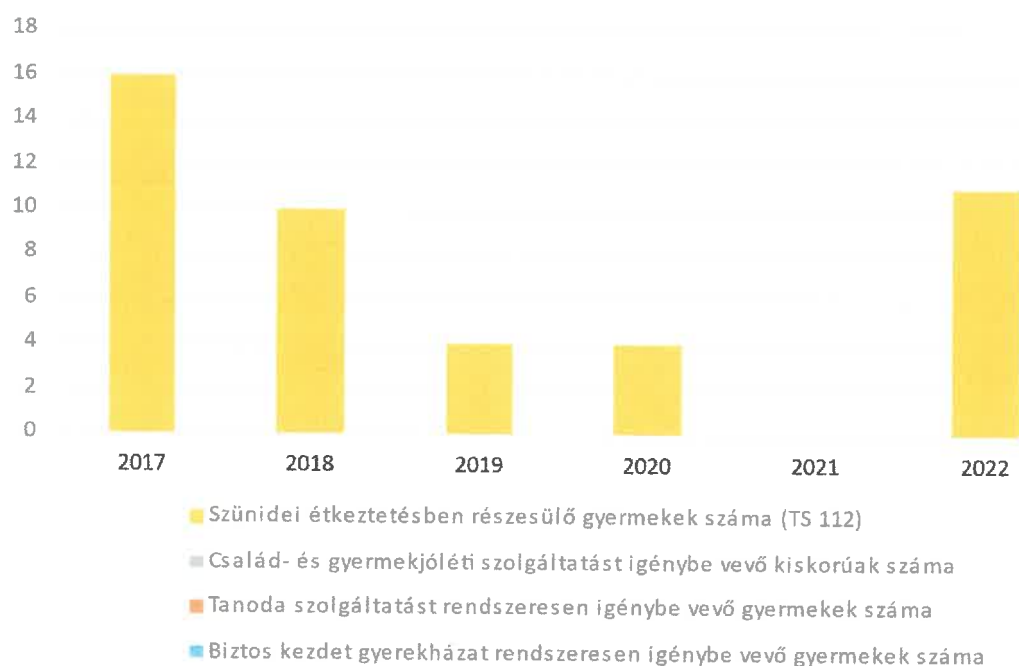
Nem releváns

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	16
2018	n.a.	n.a.	n.a.	10
2019	n.a.	n.a.	n.a.	4
2020	n.a.	n.a.	n.a.	4
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások



A hátránykompenzáló szolgáltatások közül egyedül a szünidei étkeztetést veszik igénybe a településen, azonban ennek tekintetében sem beszélhetünk magas létszámról.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Motiváció vesztés a gyermekek körében Igazoltan hiányzások	szülői értekezletek, felzárkóztató órák szervezése
SNI-s gyermekekkel való foglalkozás hiánya, szakemberekhez való eljuttatása nehézsége	Szakemberek felkutatása
HH és HHH gyermekek differenciálása - szülőkkel	A szülők pontos tájékoztatása a HH és HHH helyzetről

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti esélyegyenlőséget Európai Uniósi irányelvek és további törvények is biztosítják. Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében azonos jogok illetik meg. A nőket és férfiakat egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, a szakképzés, az előmenetel, a szociális biztonság, stb. területén.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők esélyegyenlőségének jogi alapfeltételei, miszerint

- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, a munkafeltételek, valamint az előmeneteli rendszer és a munkafeltételek terén
- a nők és a férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden gazdasági, politikai, szociális, kulturális jog tekintetében

A nők tekintetében **figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: anyaság, terhesség, nem, és** a munkaviszonyukban a munka díjazásakor is **érvényesülni kell az egyenlő bánásmódnak.**

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség alakulásának a nők körében a településen nem lehet okozati tényezője a bölcsődei, óvodai férőhelyek száma, hiánya, hiszen az településünkön, mindenki számára elérhető szolgáltatás.

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezédnek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak,

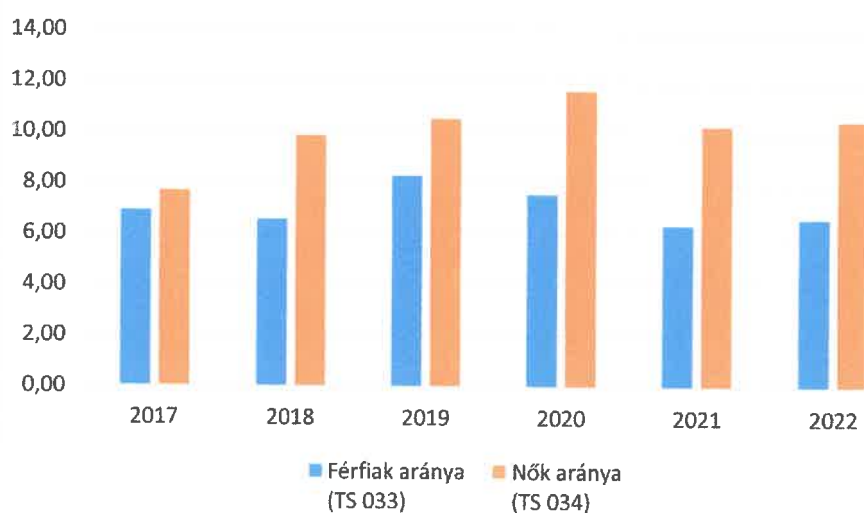
megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	6,91	7,69	7,30%
2018	6,57	9,87	8,22%
2019	8,3	10,55	9,43%
2020	7,58	11,65	9,62%
2021	6,37	10,26	8,32%
2022	6,63	10,47	8,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

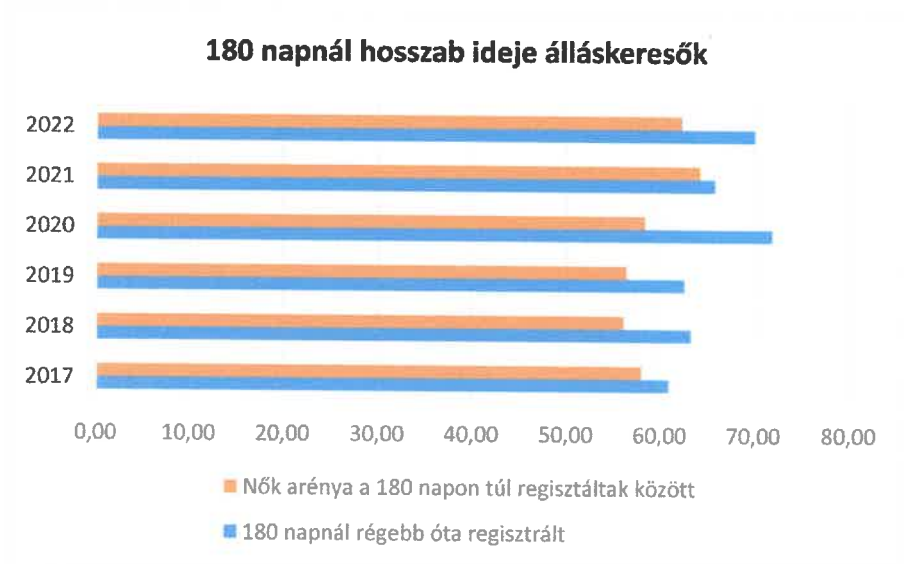
Munkanélküliség nemek szerint



A táblázat és grafikon alapján jól látható, hogy még mindig magasabb a nők munkanélküliségének aránya mint a férfiaké.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	60,98	58
2018	63,33	56,14
2019	62,63	56,45
2020	72	58,33
2021	65,88	64,29
2022	70,11	62,3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

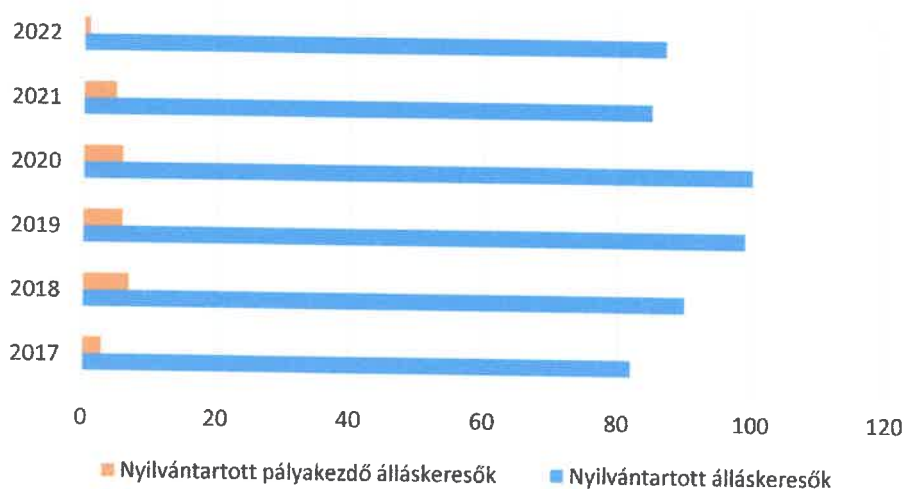


A 180 napnál hosszabb ideje álláskereső tekintetében a nők arány a legmagasabb.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	82	3
2018	90	7
2019	99	6
2020	100	6
2021	85	5
2022	87	1

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Állás keresők



A pályakezdő állás keresők száma alacsonynak mondható és igen kevés százalékát teszi ki a nyilvántartott állás keresőknek.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatását segítő és képzési programok esetében figyelembe kell venni, hogy megnőtt a szakmunka iránti igény, amely elsősorban a férfi munkaerőt érinti. (nehéz fizikai munka: pl. kőműves) A nők fizikai erejükénél fogva kevésbé vonhatók be ezekre a területekre.

Foglalkoztatást segítő képzési programok nem voltak az elemzett intervallumban, képzéseket a Munkaügyi Központ indított, de számuk nem ismert, amely nem igazán követte a piaci igényeket környezetünkben a munkavállalás területén. Ezáltal, amennyiben, ha sikeres vizsgát is tettek a nők, semmi garancia nem volt az elhelyezkedésükre. Ez adódhat abból is, hogy a munkahelyek

otthonuktól nagyon távol voltak. Ez pl, egy kisgyermekes anyukának nem jó. Főleg, ha nincs segítség a közelben. (nagyszülő)

Mátranovák Községi Önkormányzat ugyan szervez közfoglalkoztatást, de a projektek férfiakat kívántak mozgatni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

A nők elhelyezkedési lehetőségénél hátrányt jelent az alacsony iskolai végzettség, részükre az ún. **hosszútávú közmunka** lehetőségét próbáljuk kiaknázni. A kisgyermekes anyukákat nem igazán szeretik foglalkoztatni, mert ahhoz rugalmas munkaidőt kellene számukra biztosítani. Pl. azért, mert a kisgyermekét óvodába kell vinni és csak később tud kezdeni. Az önkormányzat, amennyiben hosszú távú program keretében alkalmazhat nőket, úgy ezt a helyzetet rugalmasan tudja kezelni. Viszont kevés a támogatott létszám e foglalkoztatási jogviszonyban. Ezért minél több munkáltatónál érdeklődünk. A Munkaügyi Központ kínálata alapján minél több „hosszú távú közmunkaprogram” pályázati lehetőséget kihasználunk. Ehhez viszont **szükséges, hogy az állam nagyobb arányban támogassa ezt a fajta foglalkoztatást, nagyobb létszámmal.**

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

Hátrányos megkülönböztetésről szó sincs a foglalkoztatás területén. A minimális bérezés kötelező az Önkormányzatnál és Hivatalánál is, továbbá a közmunkaprogramban is és az egyenlő munkáért egyenlő bér szabálya betartott.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Mátranovákon 2022. október 1-jétől 12 férőhelyes bölcsőde működik amely nyitva tartásával próbál a dolgozó nők igényéhez igazodni.

Viszont, ha egy kisgyermekes, alacsony iskolázottságú nő (amiből elég sok van településünkön) például Salgótarjánban vagy Bátorfyerenyén el tudna helyezkedni, az utazás, gyermek, munkakezdés nem biztos, hogy összehangolható. Több olyan munka lehetőségre lenne szükség a nőknek lehetőleg helyben, ahol megoldható a rugalmas munkaidő, vagy részmunkaidő.

Az Önkormányzat hivatalában a köztisztviselők és egyéb alkalmazottak tekintetében bizonyos mértékben biztosított a rugalmas munkaidő szervezés lehetősége, jelenleg részmunkaidős foglalkoztatott nincs.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

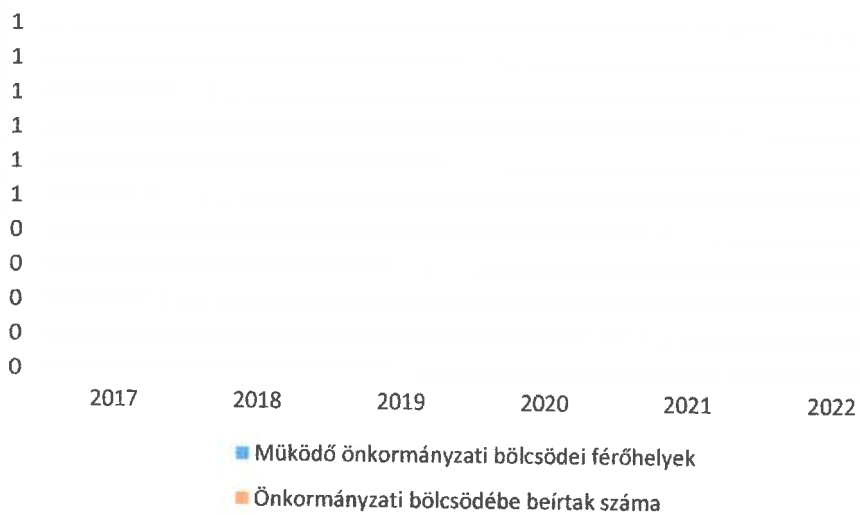
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsődei helyek és beírt gyermekek száma



5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Mátranovák település a Mátrai Önkormányzati Társulás keretében működteti a 24 férőhelyes 2 csoportos Kerekdő Bölcsődét. Jelenleg, 1 csoport működik, átlagosan 8 fővel.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és a gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak vonatkozásában nem rendelkezünk konkrét adatokkal, nincs tudomásunk ilyen esetekről.

A célcsoport vizsgálatánál említeni kell, hogy jelentős probléma a családon belüli erőszak, melyről nincsenek adatok helyi szinten. A családon belüli erőszak megelőzésénél fontos a probléma korai feltárása. A veszélyeztetett populáció elsősorban a nők és a gyerekek, ezért fontos, hogy tisztában legyenek azzal, hogy a sérelmükre elkövetett erőszakos cselekmények esetén kihez fordulhatnak segítségért. Az önkormányzat szociális ellátó rendszere a háziorvosi szolgálat, a védőnő, a családsegítő szolgálat, óvoda és iskola, a szomszédok sokat tehetnek az észlelés érdekében. A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak összefüggésben van a gyermekbántalmazással, és az elhanyagolás is jelen van a gyermekek életében. Az érintett gyermekek családjaira jellemző, hogy többségük szociálisan hátrányos helyzetű és rendszeresek a szülők közötti konfliktusok. A

bántalmazások hátterében főként anyagi, párkapcsolati, pszichés problémák és szenvedélybetegség állt.

Ma Magyarországon a NANE Egyesület a legismertebb szervezet, mely felvállalta e társadalmi jelenségről szóló ismeretek terjesztését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Mátranovákon anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik. Amennyiben krízishelyzetben lévő családoknak átmeneti elhelyezésre lenne szükség, úgy a távolabbi településeken lehet azt igénybe venni. Pl: Salgótarján, Pásztó.

A családok átmeneti elhelyezése a vonzáskörzetben, illetve a távolabb lévő településeken oldható meg. Salgótarjánban a Magyar Vöröskereszt által üzemeltetett „Menedék” Családok Átmeneti Otthona, Pásztón és Etesen a Családok Átmeneti Otthona, Balassagyarmaton a Reménysugár Otthon látja el ezt a feladatot.

A gyermekek ellátására az alábbi otthonokban kerül sor: Salgótarjánban a Fészek befogadó gyermekotthonban, Felsőpetényben, a Margaréta gyermekotthonban, valamint Zabaron a Gyermekek Átmeneti Otthonában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat hét tagú képviselő-testületében négy nő és három férfi képviselő van. Ebből a polgármester a falu vezetőjeként nő. A Mátraterenyei Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó mátranováki kirendeltségen pedig kizárólag női dolgozók végzik a munkájukat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mátranovák településen a nők hátrányos megkülönböztetése nem jellemző, tehát azok felszámolására sem történtek intézkedések. A nőknek, már az előző fejezetekben vázolt probléma azon bizonyos okok miatti munkanélküliség. Mátranovákon elég sok munkahely van, de a munkafelvételek száma kicsi, inkább több a létszámleépítés. Ha a cég úgy látja jónak, újra felvételeket hirdet, de főleg férfiak körében. Településünkön a munkahelyek nagy részben férfiakat foglalkoztatnak, Alstom Kft, Strautmann Gépgyártó Hungária Kft., a foglalkoztatott nők közül is van olyan, aki un, férfias munkát végez. A kollektív szerződések szabályai szerint a munkaidő szabályozott. A kisgyermekes anyukák rugalmas munkaidőben történő foglalkoztatását pl. az önkormányzat is megoldja. Településünkön az önkormányzat a legrugalmasabb munkaadó a nők felvételével kapcsolatban, a fenti problémák keretein belül. Az utóbbi időben egyes kifejezetten női szakmák betöltése is problémát okoz a munkáltatóknak, (pl. takarító, kézbesítő, házi segítségnyújtó, gondozó, nem beszélve a magasabb szakképzettséget igénylő munkakörökről)

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elhelyezkedési problémák az alacsony iskolai végzettségű nőknél	Közfoglalkoztatási munkalehetőségek kiszélesítése, lehetőleg rugalmas, női munkahelyek biztosítása a hosszú távú közmunkaprogram során amely előzőleg megnevezett nőknek munkalehetőséget ad.
Nőket érintő nagyfokú látencia az erőszak terén	Prevenció erősítése, szakmai napok szervezése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

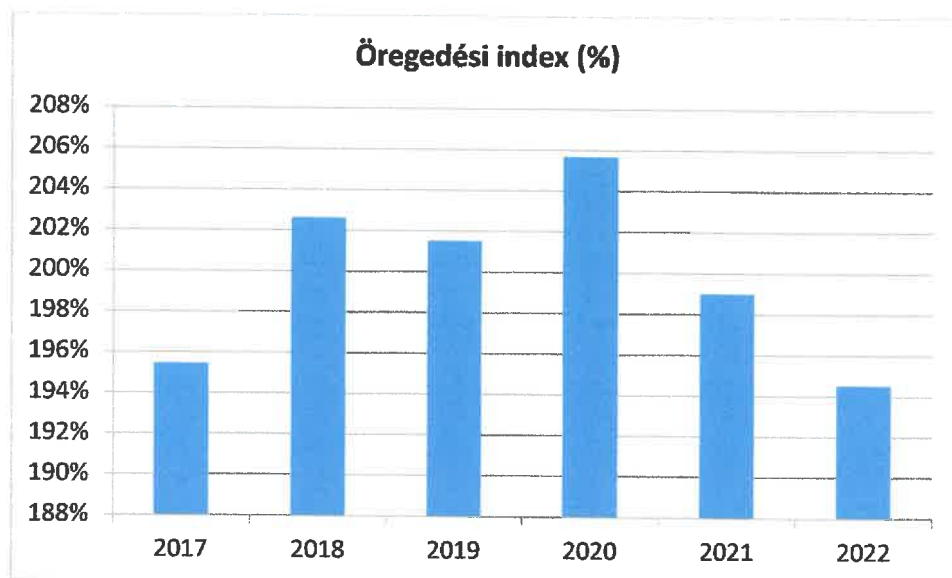
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Községünkre is az öregedés a jellemző. Ebből arra is következtetni lehet, hogy a fiatalok száma, az alacsony születések száma miatt ilyen kevés.

Mátranovákön ellátás nélküli idősről nem tudunk. Ez adódik abból is, hogy a településen mindig volt a lakónépesség számának megfelelő számú munkahely, ami a nyugdíj jogosultságot megteremtette. Így nyugdíjjal, illetve nyugdíjszerű ellátással valamennyi időskorú rendelkezik. Az önkormányzat különös figyelmet fordít az idősekre. Civil szervezetek közül a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet állandó kapcsolatot tart a település időseivel. A szakszervezet saját lehetőségeivel segíti a korosztályt. Ilyen például, hogy az alacsony nyugdíjjal rendelkezőknek méltányossági nyugdíj emelése intézésével segítenek.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	387	198	195,45%
2018	385	190	202,63%
2019	393	195	201,54%
2020	399	194	205,67%
2021	404	203	199,01%
2022	391	201	194,53%

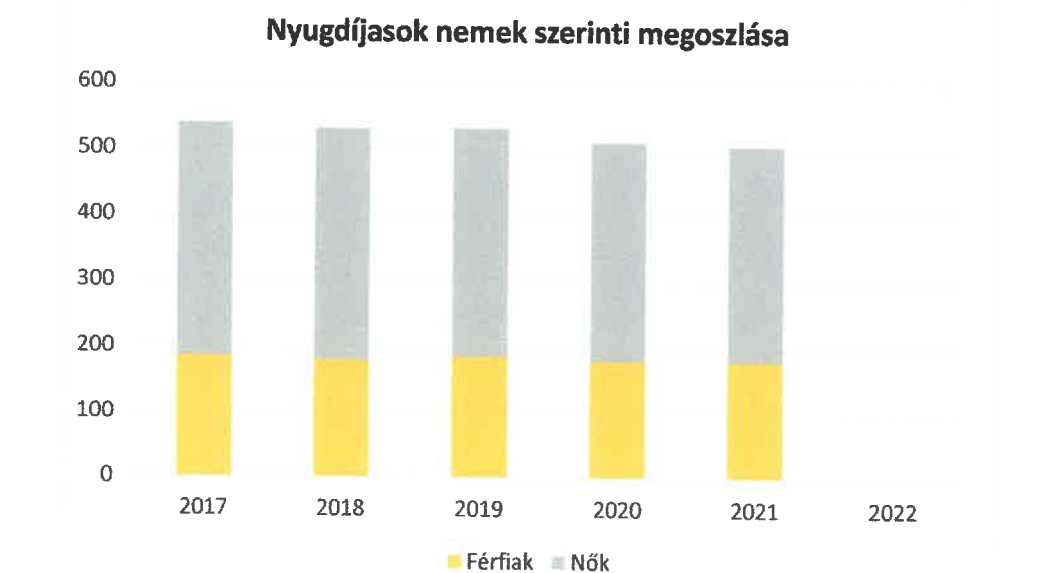
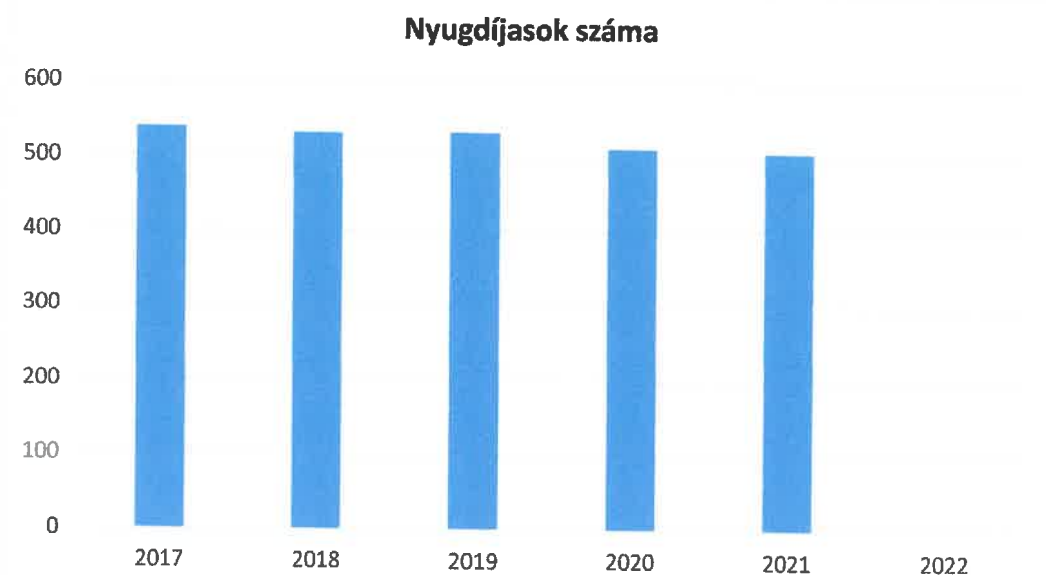
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Mátranovák településen 2021-ben tovább nőtt a 65 év feletti lakosok száma, amely már előző években is magas volt.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	185	354	539
2018	179	352	531
2019	185	347	532
2020	178	333	511
2021	178	328	506
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

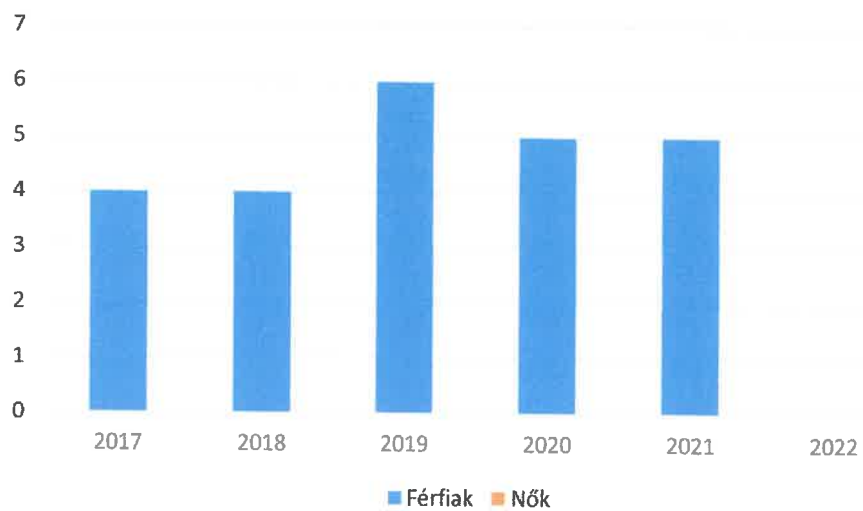


2020. évben összesen 511 nyugdíjas élt a településen. Az elmúlt években jelentős mértékű változás nem történt a nyugdíjasok számában. Számuk azonban folyamatosan ha minimálisan is de csökkent 2016-tól. Nemek szerint eloszlás szerint női nyugdíjas vannak nagyobb arányban.

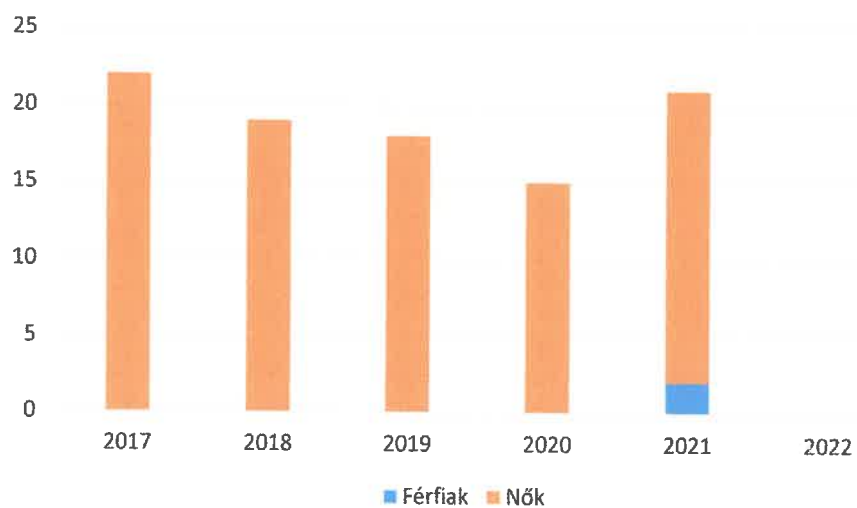
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	4	0	152	284	0	22	0
2018	4	0	149	290	0	19	0
2019	6	0	153	288	0	18	0
2020	5	0	150	281	0	15	0
2021	5	0	143	274	2	19	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

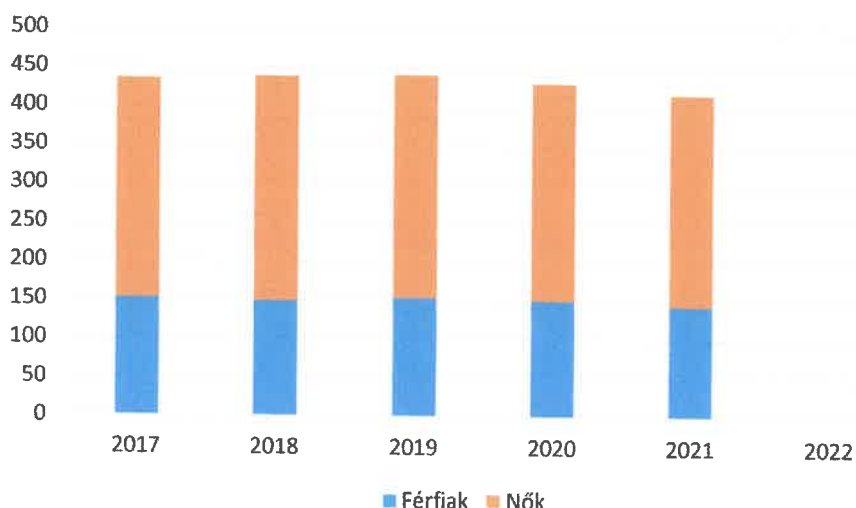
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint



Özvegységi nyugdíjban részesülők nemek szerint



Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint



Életkoron alapuló ellátásban csak férfiak részesülnek a településen, a nők száma itt már évek óta nem változik, vagyis nincs. Öregségi nyugdíjban részesülőket tekintve a nők száma több mint 100 fővel magasabb mint a férfiaké. Özvegyi és szülői nyugdíjban csak nők részesülnek a településen, ilyen ellátásban részesülő férfi lakos nincs.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek munkaerő piaci helyzete vegyes képet mutat. Nehezebb helyzetben a nők vannak. Ez abból adódik, hogy nagyon kevés a női munkahelyek száma. Ennél a témakörnél az 55 éven felülieknél jelentkezik a probléma. Akár nő, vagy férfi 50-55 évesen kikerül a munkahelyéről, azt követően nagyon nehéz, vagy talán lehetetlen visszakerülniük a munkaerőpiacra.

Mindebből az is következik, hogy nyugdíj melletti kereső tevékenység végzése nem jellemző, ezt a táblázat is jól szemlélteti:

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott állásuk szerint összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	82	90	99	100	85	87
41-45 év (TS 042)	Fő	9	9	9	8	4	8
	%	10,98%	10,00%	9,09%	8,00%	4,71%	9,20%
46-50 év (TS 043)	Fő	10	13	14	11	11	11
	%	12,20%	14,44%	14,14%	11,00%	12,94%	12,64%
51-55 év (TS 044)	Fő	9	9	16	15	9	11
	%	10,98%	10,00%	16,16%	15,00%	10,59%	12,64%
56-60 év (TS 045)	Fő	14	13	13	15	14	15
	%	17,07%	14,44%	13,13%	15,00%	16,47%	17,24%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	10	17	16	18	19	18
	%	12,20%	18,89%	16,16%	18,00%	22,35%	20,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Levonható az a következtetés is, hogy az idős korosztályhoz tartozók körében még nem terjedt el a folyamatos, divatos szóval az élethosszig tartó tanulás. Talán a következő generációkra már jellemző lesz.

Az idősök foglalkoztatása a közintézményekben addig áll fenn, amíg nyugdíjba nem vonulhatnak. A nyugdíjasok foglalkoztatása egyáltalán nem jellemző, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok nincsenek településünkön.

c) Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Hátrányos megkülönböztetés nincs.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

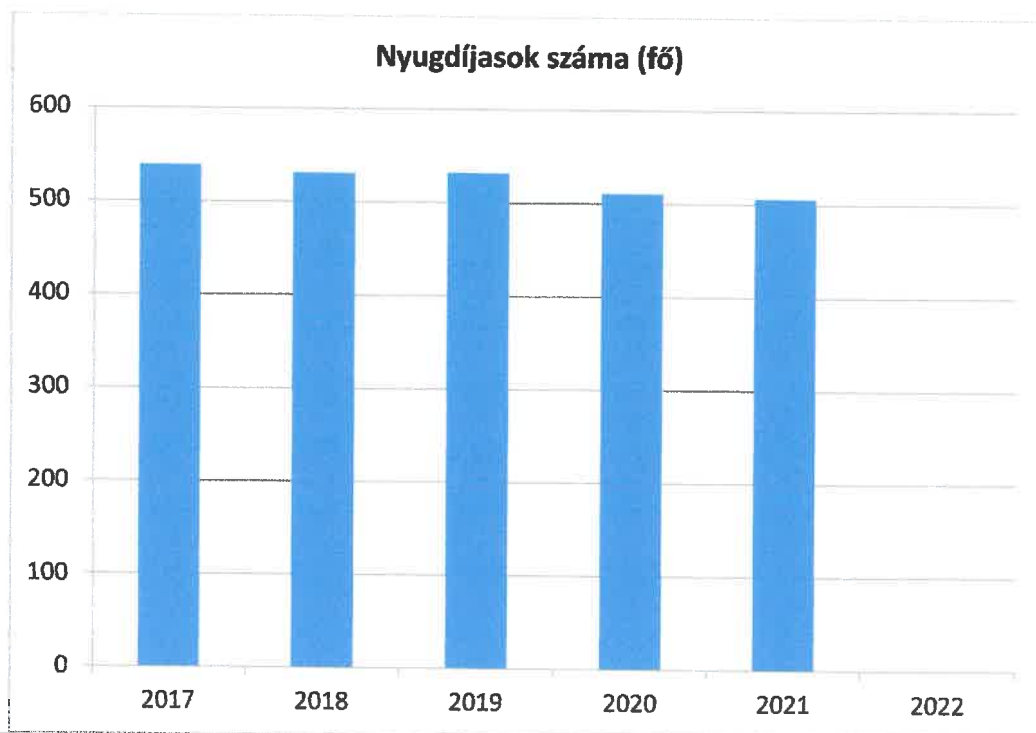
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az egészségügyi alapellátásokhoz való hozzáférés biztosított a település egész területén. Az idősök esetében, ha koruk, vagy egészségi állapotuk indokolja a házi orvos, illetve az ápolónő az otthonukban látja el a betegeket. A házi segítségnyújtás a Mátrai Önkormányzati Társulás keretében biztosított. Az időskorúakkal való törődést fejezik ki továbbá az Önkormányzat közbiztonság növelése érdekében tett intézkedései. (pl. kamera rendszer kiépítése)

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	185	354	539
2018	179	352	531
2019	185	347	532
2020	178	333	511
2021	178	328	506
2022	n.a.	n.a.	-

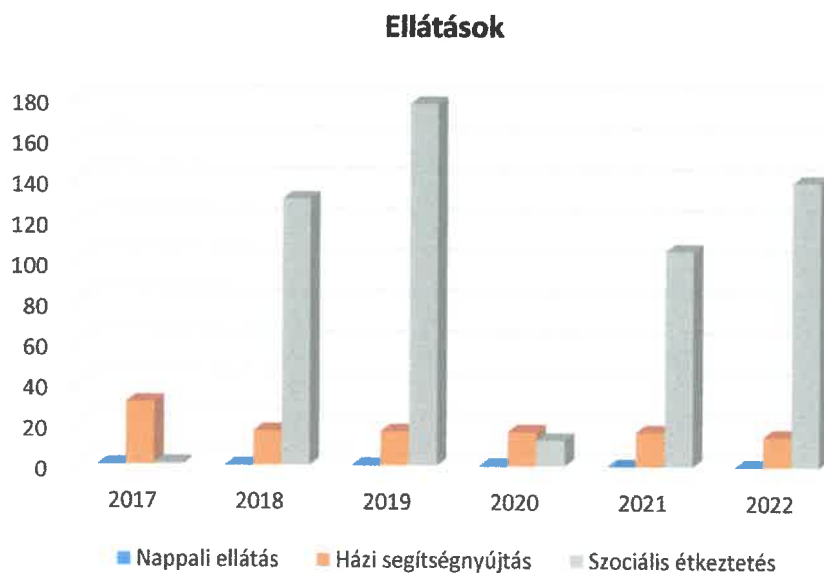
Forrás: TelR, KSH Tstar



6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	387	0	31	1
2018	385	0	17	131
2019	393	0	17	178
2020	399	0	17	13
2021	404	0	17	106
2022	391	0	15	140

Forrás: TeIR, KSH
Tstar



6.3.1. számú táblázat alapján látható, hogy nőtt a 65 év feletti lakosság száma és milyen arányban részesültek házi segítségnyújtásban vagy szociális étkezésben.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosított. Több civil szervezet működik a településen, az önkormányzati rendezvényekről időben tájékoztatást kapnak.

PI: hirdető táblán, szórólapok, meghívók, honlap, vagy a bányászok hetenkénti találkozóján,- ahová mindenki elmehet.

Községünk időskorú két csoportba sorolhatóak.

Az egyik csoportba azok tartoznak, akik korábban is közösségi életet éltek. PI. sport, civil szervezeti összejövetelek, templomba járás. Stb. Nekik még nem esik nehezükre a mozgás.

A másik csoportba azok tartoznak, akiknek már nehezükre esik a mozgás.

Az évente megrendezésre kerülő Falunap szép számmal megjelennek, úgy mint a Nemzeti ünnepek megemlékezésein, amelyeket a helyi fiatalok színjátszói színvonalas műsorral köszöntenek, továbbá a bányász-napon is szép számmal részt vesznek.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról pontos, illetve szinte alig van információnk. A mai világban fontos lenne az internet kezelés megtanulása minél több időskorúnak, mert sokkal több információs adatot tudnak kapni. Ezáltal érdekesebbé válhat a mindennapi életük, mert sokkal több információ áradat megy feléjük. Olyan információk, amelyeket a hírekben nem láthatnak és érdekes lehet még számukra is, hogy most már ezt is tudom. Továbbá idő lekötés, rokonokkal, ismerősökkel való kapcsolattartás, játék, stb. még lehetne sorolni számtalan lehetőséget. A Művelődési Házban biztosítva van a lehetőség internetezésre.

d) a generációk közötti programok.

Nem releváns

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Szinte minden évben van olyan előadás a Művelődési Házban, ahol az idősek, betegek részére különböző terápiás, megvételeire ajánlott eszközöket ajánlanak, Továbbá szemészeti szakemberek jönnek el, szemvizsgálatot tartva, szemüveg kínálattal . Ezért sem kell utazni Salgótarjánba, ha ezt a lehetőséget igénybe veszik. Újabban hallásvizsgálatra is volt lehetőség helyben.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Idős korúak elmagányosodása, előregedő népesség	időskorúakkal -napi kapcsolattartó- közmunkások felvétele, nagyobb létszámban, legalább 5-6 hónapra

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozódásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

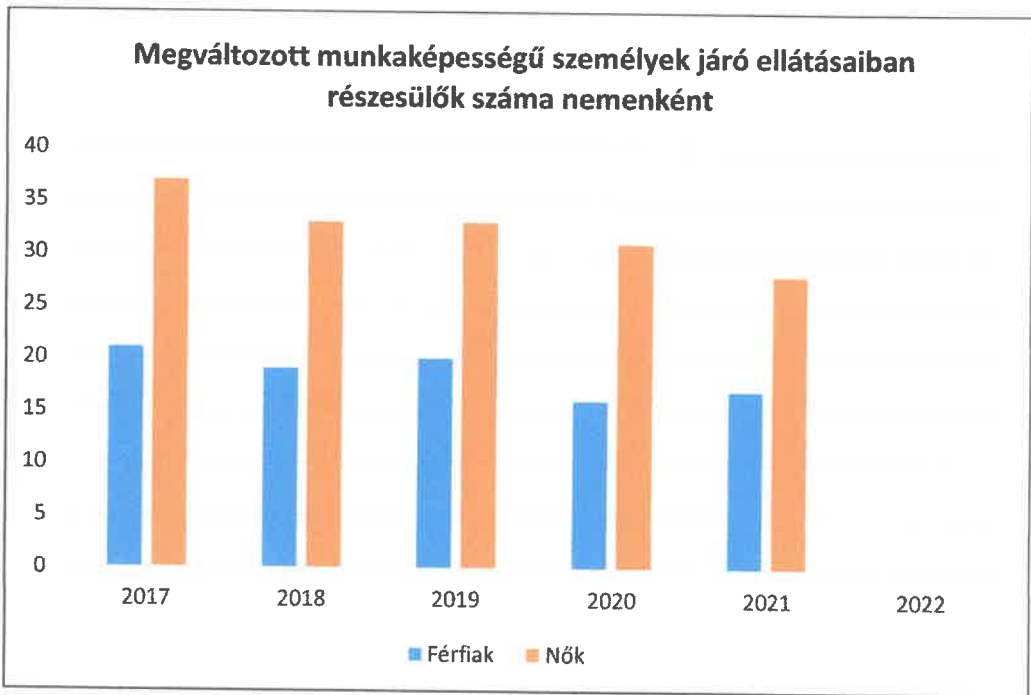
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak a lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járadék, segély. Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetőségi esélyeiket.

Mátranovák Község Önkormányzata nem rendelkezik nyilvántartással arra vonatkozóan, hogy településünkön mennyi a fizikai és értelmi fogyatékkal élők száma, kb. 8-10% élhet valamilyen fogyatékkal.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	21	37	58
2018	19	33	52
2019	20	33	53
2020	16	31	47
2021	17	28	45
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar



2020-ban összesen 47 fő megváltozott munkaképességű személy élt a településen, számuk a korábbi évekhez képest csökkent. Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek nincs a településen.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TelR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. (a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben, Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

Térségünk infrastrukturális és gazdasági társadalmi szempontból hátrányos helyzetű. A fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei igen csekélyek.

A munkáltatóknak kötelező olyan munkahely kialakítása a megváltozott munkaképességű, egészségkárosodott, vagy fogyatékkal élők részére, amely a számukra megfelelő munkafeltételeket biztosítja. Viszont a munkáltatók az anyagi feltételek hiányában nem képesek eleget tenni ezeknek az elvárásoknak, csak ami már az esélyegyenlőség szempontjából szinte kötelező (rámpa) és ezért a fogyatékkal élők foglalkoztatása sem jellemző.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
Nincs adat

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Nem releváns.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák, amelyek a jogszabályok által biztosítottak a fogyatékkal élő személyek számára:

Fogyatékosági támogatás: Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki – látási fogyatékos, - hallási fogyatékos – értelmi fogyatékos, - mozgásszervi fogyatékos, - állapota kromoszóma rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető, - autista, illetőleg – halmozottan fogyatékos és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások segítségére szorul. A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől független anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai: A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex ,minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű és aki a kérelem benyújtását megelőzően a jogszabályban meghatározottak szerint keresőtevékenységet nem végez és rendszeres pénzellátásban nem részesül. A megváltozott munkaképességű személy részére egészségi állapotától és rehabilitálhatóságától függően rehabilitációs ellátást vagy rokkantsági ellátást lehet megállapítani.

Rokkantsági járadék: Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 %-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (XII.1.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány: A mozgásban korlátozott személy parkolási igazolványról szóló 218/2003. (XII.1.) Korm. rendelet értelmében parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképeségében súlyosan akadályozott
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
4. aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Nem releváns

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Pályázati forrásból akadálymentessé vált a Községháza, Orvosi Rendelő. Ezen kívül az óvoda és az általános iskola is akadálymentesítését is végrehajtottuk. A Művelődési Ház már régebben akadálymentesített volt. Tulajdonképpen a fizikai akadálymentesítés minden önkormányzati intézményünkénél megvalósult.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségeinél, az információs és kommunikációs akadálymentesítettség még nincs teljeskörűen biztosítva. Az infokommunikációs akadálymentesítés az Önkormányzat hivatalos honlapján megoldott.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nincs adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közösségi közlekedés szempontjából megállapítható, hogy a Mátranovákra érkező autóbuszjáratok nem akadálymentesítettek. Ha pl. kerekesszékes személy akar utazni, segítséggel tud fel vagy leszállni. Járdáink minősége jó, az önkormányzat figyelemmel kíséri állapotukat. A járdákon biztosított a kerekesszékesekkel közlekedők részére a járdára való feljutás vagy járdáról való lemenetel. Parkjaink nem akadálymentesítettek, mert településünkön a kerekesszékesekkel közlekedők száma kb. 3 fő és tapasztalataink azt mutatják, hogy nincs különösebb igény ezen helyek látogatására részükről.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Községünkben a célcsoport részére fenntartott nappali intézmény, egyéb speciális közlekedési megoldás nincs.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Mátranovákön a fogyatékkal élők száma nincs pontosítva és a pozitív diszkriminációban való részesülésükről nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Nem releváns

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nem releváns

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyasztókkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az infokommunikációs akadálymentesítés nem megoldott	Az akadálymentesítés területén pályázati lehetőségek kihasználása
Speciális iskolák, napközi otthonok, munkahelyek adatbázisának hiánya	Adatgyűjtés megvalósítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nem releváns	nem releváns

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Mátranovákön a lakossági önszerveződések, civil szervezetek a fő tevékenységükkel segítik az önkormányzat működését, a feladatok megoldását.

Településünkön működik **Faluszépítő Egyesület**, amely településünk tisztaságának fenntartásában, annak megőrzésében, új, kreatív, olcsó ötletek megvalósításával szebbé varázsolják falunkat. Parkosítanak, gyomlálnak, virágokat ültetnek.

Az **Együtt Mátranovákért Egyesület** főként a Nemzeti és Keresztény ünnepek megszervezésében, annak az ünnephez méltó lebonyolításában való részvételben, valamint Mátranovák település arculatának folyamatos fejlesztésében való részvételükkel, ötleteikkel, önkéntesen tevékenykednek.

Az **Őrszem Polgárőr Egyesület** a falu biztonságát szolgálja.

Közös cél vezérli a tagjaikat, mely nem más, mint a falu élhetőbbé, vonzóbbá tétele érdekességének fokozása, szépítése.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Mátranovák Község Önkormányzata a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal jó kapcsolatot ápol, véleményüket sok esetben kikérjük. Pl: a munkanélküliek felvételénél, javaslat kérés. Az egyházi és civil szektor közötti kapcsolat is jó. Az egyház intézménye a hívó emberek számára nagyon fontos. A civil szervezetek az önkormányzattal karöltve a helyi plébános problémáját, bejelentéseit, minden esetben sürgősen intézik. Sokszor bejelentés nélkül is. Pl: fűnyírás az egyház területén, környékén, a

templom karbantartásában, javításában való részvétel, Karácsonyi Ünnepek megtartásában való teljes segédkezés.

Civil segítők a Faluszépítő Egyesület, az Együtt Mátranovákért Egyesület, Polgárőrség, Bányász Szakszervezet, ünnepek alkalmával a helyi Színjátszókör, és a helyi Sportclub is.

Fenti civil szervezeteknek, valamint Mátranovák Község Önkormányzatának, a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak és nem utolsósorban az Egyháznak (pl: adomány gyűjtés) nagy szerepe van az egymással való összefogásban, ami jelen is van a településünkön.

Mátranovák Általános Iskolájának külön alapítványa működik, (Iskoláért Alapítvány), amelyben a támogatások mindig hasznos iskolai felszerelésekre, apróbb berendezési tárgyakra vannak elkölthetve.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A kistérségi partnerekkel való kapcsolattartás is fontos, a pályázati lehetőségek kihasználtsága szempontjából, az esélyegyenlőséggel kapcsolatosan.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

d-e-f) A Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak, a község civil szervezeteinek közös érdeke és felelőssége, hogy Mátranovák a jövőben is még inkább élhető településsé váljon.

A célcsoportoknak segítséget tudunk nyújtani azzal az esélyegyenlőségi tervünk megvalósításában, hogy a honlapunkra feltesszük segítő szervezetek nevét, elérhetőségét.

Pl: Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Vakok-és Gyengénlátók Egyesülete, Máltai Szeretetszolgálat, stb. A HelloWork.hu segítséget nyújt – a megváltozott munkaképességű munkavállalók nyílt munkaerőpiaci elhelyezkedésének támogatásában Magyarországon.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatában;

A helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésének előkészítésében, helyi adatgyűjtésben részt vettek, illetve segédkeztek a település egészségügyi, köznevelési, közművelődési szakemberei, valamint a civil szervezetek képviselői.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Fontos módszer a személyes kapcsolattartás, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárása, majd ezt követően a program tervezet véleményezése.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjeleníti.

A társadalmi egyeztetést követően Mátranovák Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program Mátranovák hivatalos honlapján kerül közzétételre.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Elhelyezkedési gondok, Munkanélküliség, szakképzettség hiánya	Munkaügyi Központba történő irányítás regisztrálásra és az azzal járó további lehetőségekről tájékoztatás, közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről tájékoztatás – lehetőségek, tanácsadás, közfoglalkoztatási programok maximális kihasználása, munkáltatók felkutatása, ingyenes továbbképzési programok szervezése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	55 év feletti korosztály magas aránya az álláskeresőik között	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése.
Gyermekek	Motiváció vesztés a gyermekek körében Igazoltalan hiányzások	Szülői értekezletek, felzárkóztató órák szervezése
Gyermekek	SNI-s gyermekekkel való foglalkozás hiánya, szakemberekhez való eljutás nehézsége	Szakemberek felkutatása
Gyermekek	HH és HHH gyermekek differenciálása	A szülők pontos tájékoztatása a HH és HH helyzetről
Idősek	Előregedő népesség, időskorúak elmagányosodása	Időskorúakkal „napi kapcsolattartó közmunkások” felvételi lehetőségének elérése, nagy számban
Nők	Az alacsonyabb iskolai végzettségű nőknek nehezebb az elhelyezkedés	Hosszútávú közmunkaprogram során – nőknek kialakított közmunka biztosítása
Nők	Nőket érintő nagyfokú látencia az erőszak terén	Prevenció erősítése, szakmai napok szervezése.
Fogyatékkal élők	Az infokommunikációs akadálymentesítés nem megoldott	Pályázati lehetőségek kihasználása az akadálymentesítés területén
Fogyatékkal élők	Speciális iskolák, napközi otthonok, munkahelyek adatbázisának hiánya	Adatgyűjtés megvalósítása

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítása	-	-
---	---	---

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózása biztosított.

Fontos számunkra, a mélyszegénységben élők lehetőség szerinti maximális támogatása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek biztonságát, az oktatás-nevelés területén a megfelelő színvonal tartását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, segítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkalehetőségük biztosítását, a munka világába történő visszatérésükben való segítségnyújtást.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők napi életvitelének segítésére.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyszíntelemzés következtetéselben felkért esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés feloldása	Az intézkedés megvalósításán ak határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Helyi szakképzésen munkavállalókat alkalmazó munkáltatók felkutatása, széleskörű kommunikációs kampány	A munkanélküliek Rovidtávu cíje: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	A munkanélküliek Rovidtávu cíje: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	Az intézkedés célja: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek tanulómai	Motiváció vesztes Rovidtávu cíje: A közfoglalkoztatási új Roma 1. Közfoglalkoztatás-polgármester 2028. 12. 31.1. Közfoglalkoztatottak 2019. évi száma. 2. FHT költségvetési jogszabályának való lehetőségek a megfellelték számaSTART-munka 3. Munkáltatók által program felajánlott munkalehetőségek az száma 4. Fórumokon önkormányzat részt vett 2019. évi költségvetése a közfoglalkoztatási lehetőségek megvalósításához. HR: Koordináló személy Technikai Fórumok helyszín: Művelődési Ház (adott)	táv: helyi általános Nemzeti ifjúsági Szűkkel, iskola pedagógiai Stratégia (2009- pedagógusokkal, 2024) „Egyen Gyerekekkel való	tagintézmén y-vezető (vasárnap)	2028. 12. 31. A felzárkóztató órák Humán szervezésével erőforrás	folymatos működés	nem releváns
---	---------------------	--	---	---------------------------------	--	-------------------	--------------

sikerességének javítása	igazolatlan hiányzások	táv: Szülői értekezlet Hosszú táv: felzárkóztató órák szervezése, nyílt napok szervezése	jobb gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	összehangolás a fenti problémák csökkentése érdekében, illetve annak minimálisra való csökkentése.	teljesítő tanulók aránya, ezáltal esélyt kapnak a továbbtanulásra, szakmák szerzésére		
-------------------------	------------------------	--	--	--	---	--	--

III. A nők esélyegyenlősége

1	Nők részére Az iskolai foglalkoztatási programok szervezése	Rövid táv: - Közép táv: -	Önkormányzati költségvetési koncepció	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)	Rövid táv: Munkaügyi programok szervezése (MűV) megkezdése a program visszahozatalának szorgalmazására, minél nagyobb számban Közép táv: foglalkoztatási programok folyamatos nyomon követése Hosszú táv: A hátrányos helyzetű nők munka világában történő megtartása, minél hosszabb távon és számuktól függően nagyobb arányban.	2028. 12. 31. A munkanélküli nők önkormányzat részéről önért. közmunkaprogramok által elért kívánt célok, azok tartalmi követelményei, valamint az anyagi források.	nem releváns
---	---	---------------------------	---------------------------------------	---	--	---	--------------

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Előregező népesség, időskorúak elmagányosodása	Rövid távon: Önkormányzati költségvetési koncepció	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Az intézkedés során az időskorúaknak segítni tudnak a mindennapi életükben. Pl.: gyógytámasz, felirratás, kisebb házi körűl teendők elvégzése, bevásárlás, télen tüzelő bevitel, stb.	2028. 12. 31. Az elmagányosodott, beteg időskorú önkormányzati források.	Anyagi lehetőségek (MűV) függvénye, igények Önkormányzati források száma.	Mátrai Társulás keretében házi segítségnyújtás megvalósítása
---	--	--	--	---	--	---	--

V. A foglalkoztatási esélyegyenlősége

1	Pályázati lehetőségek az infokommunikációs akadálymentesítés számának	Településünkön a Rövid távú cél: a foglalkoztatási koncepció	Országos Foglalkoztatási koncepció	Rövid táv: Megvalósítható	A Mátörönök Községi Önkormányzat 2028. 12. 31. Akadálymentesített weboldalak száma, szűkebb körű dokumentumok az célkitűzés	Elnyert pályázati források	nem releváns
---	---	--	------------------------------------	---------------------------	---	----------------------------	--------------

ős akadálymentesítési területén	s önkormányzat minden intézményénél jelen megoldott. Viszont infokommunikációs akadálymentesítésre továbbra is probléma, itt még tömegesen nem történik semmi intézkedésünk.	az felmérése; távú cél: nincs Hosszú távú cél: A fogvatékkal élők van, mindennapi életének valamivel az teljesebbé, infokommunikáció tartalmasabbá tételé azáltal, hogy akadálymentesítésre nagyobb és több s továbbra is információ problémák, itt még tömegesen nem történik semmi intézkedésünk.	YI Program (2015-2025)	Infokommunikációs lehetőségek számbavétele; Közép táv: Pályázati lehetőségek folyamatos figyelése; Hosszú táv: Lehetséges és megvalósítható, legalább infokommunikációs weboldal létrehozása, megtartása	at Képviseleti testülete	önkormányzat nyilvántartása, pályázati elszámolások	megvalósításához és nem tudni előre lesz-e erre pályázati lehetőség, továbbá önkormányzati önkormányzati is szükség, amelyek összege sem elhanyagolható		
--	---	--	-------------------------------	---	---------------------------------	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1. A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2. A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Mátranovák Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának** szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Mátranovák Község Képviselő-testülete** a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta ésszámú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Mátranovák, 2023.11.21.

Bodor Ernőné
polgármester